

KANDESTØBEREN

MARTS / 2022

31. årgang, nr. 6

vi prøver igen

Redaktører

Jeppé Kjærgaard
Kirstine Eklund

Administrator

Emma Lykke Vedstesen

Fællesredaktion

Allan Salih
Lene Hjöllund
Jesper Rasmussen
Jonas Gejl Kaas
Mette Skak
Mads Fabricius Grand

Adresse

Institut for Statskundskab
Aarhus Universitet
Bartholins Allé 7
8000 Aarhus C

Kontor

Bygning 1332, lokale 020

E-mail

kanden@ps.au.dk

Hjemmeside

www.ps.au.dk/kanden

Oplag

200 stk.

Skribenter

Allan Salih
Emil Tornøe Jacobsen
Emma Pallesen Ib
Frederikke Rafn
Julie Böttcher
Lotte Bøgh Andersen
Mads Pieter Van Lutervelt
Marc Bagge-Petersen
Niels Munkholm
Oluf Á Heygum Bærentsen
Signe Glinvad Krogh
William Kierstein Nordby

LEDER

AF KIRSTINE EKLUND // kireklund@gmail.com

Kære læser.

Velkommen tilbage i Kandens spalter! Vi kan lige så godt italesætte elefanten i rummet med det samme: Det her er vores sidste blad som redaktører. Jeppé og jeg har nydt de seneste to år ved Kandens ror i fulde drag, og det er med sørgmodig taknemmelighed, at vi nu træder tilbage. Vi er utroligt stolte af vores redaktion, og det er med fuld tillid og ro i maven, at vi giver stafetten videre. De nye redaktører kommer utvivlsomt til at videreudvikle Kanden på fornem vis, og vi vil selvfølgelig dukke op i spalterne ind imellem og sige hej. Så I slipper ikke helt for os, bare fordi vi forlader redaktørposten.

I dette nummer er vores tema ”Vi prøver igen” af den simple årsag, at corona nu (endelig!!!) er helt ovre her i landet, og at samfundet er genstartet på normal pre-corona vis. Derudover er vi efterhånden ved at nå det tidlige forår efter en lang vinter, hvilket også giver en vis genfødselsstemning, som temaet reflekterer. Det bliver lyst igen, vi vågner fra vores vinterhi og alt det der. Efter vi fandt på temaet, udbød der imidlertid krig i Europa for første gang siden 2. verdenskrig, så det er desværre også noget, vi nu prøver igen her på kontinentet. På tragisk vis passer temaet derfor også til den forfærdelige begivenhed.

Denne leder vil også tage udgangspunkt i den vanvittige situation, Europa er havnet i. I skrivende stund har den russiske invasion af Ukraine stået på i præcis en uge, og over en million ukrainere er flygtet ud af landet. Kyev er ikke faldet. Endnu. Selvom man kunne skrive om rigtig mange forskellige

ting i relation til krigen, vil jeg gerne fokusere på flygtningespektet af den. Lige den del kaster nemlig et soleklart, sterilt lys på Vestens tilsyneladende uendelige hykleri.

Det er en lidt prekær ting at bringe op lige nu, fordi krigen kun er en uge gammel, og al fokus selvfølgelig bør være på den og den forfærdelige humanitære krise, som vi utvivlsomt skal håndtere. Men alligevel er det, vi ser lige nu, så bizart, at jeg umuligt kan undlade at italesætte det. Over en million ukrainere er flygtet ind i Europa på en uge. Til sammenligning kom der 1,25 millioner flygtninge hertil fra særligt Syrien og Afghanistan på et helt år i 2015, hvor det blev kaldt ”Flygtningekrisen”, og de europæiske ledere var ved at tabe både næse og mund ved synet af desperate folk på motorvejene.

På daværende tidspunkt gik Europa i panik, og det lagde grundstenene til det, der i dag bliver kaldt ”Fort Europa”. De (bogstaveligt talt) drabelige pigtrådshegn ved den polske grænse i øst. Frontex’ evige kamp mod flygtninge i flade gummibåde i syd. Frankrig og Storbritanniens strid over, hvem der bærer ansvaret for drukneulykker i Den Engelske Kanal, i vest. Det har i sandhed været smukt at bevidne, hvor langt vi europæere vil gå for at have vores rigdom og velvære for os selv. Hvorfor dog dele med andre, fordi man selv har *rigeligt*, når man kan lade være?

Det *var* selvfølgelig en krise i 2015, det skal ikke negligeres. Den syriske borgerkrig, for øvrigt (også) med russisk indblanding på Assad-regimets side, var katalysator for en humanitær katastrofe. Alle krige er forfærdelige, det giver ringe mening at sammenligne dem, og det er heller ikke mit

Vi prøver igen med den danske flygtningepolitik

ærinde. Alligevel føles det som om, at alle nu synes, at krigen i Ukraine er meget værre end alle mulige andre krige, og derfor er hele flygtningedelen af sagen pludselig en no brainer. Heldigvis(!) bydes de ukrainske flygtninge velkommen med åbne arme, og der er endda massevis af frivillige, der tager sagen i egen hånd og kører til den ukrainske grænse for at hente flygtninge. Det gør det kun endnu mere pinagtigt at reflektere over Europas håndtering af alle andre flygtninge end ukrainere.

Ret skal være ret: Det var en udfordring for Europa at håndtere de mange syriske flygtninge i 2015. Alligevel må det altid være sandt, at når mennesker tvinges på flugt fra deres hjem af meningsløs krig, så er det tragisk, uanset hvor de mennesker kommer fra. Og så fortjener de mennesker selvfølgelig al den hjælp, alle dem, som er heldige og privilegerede, kan mønstre. Det forstod Angela Merkel dengang. Som den eneste tilsyneladende.

I resten af Europa, og særligt i Danmark, blev Flygtningekrisen starten på nogle af de mest drakoniske love, det nogensinde er lykkedes politikere at vedtage i legitime demokratier. Lad mig nævne et par danske eksempler i flæng: smykkebogen, til-dækningsforbuddet, håndtryksloven eller for at sigte lidt bredere: hele integrationsloven. Hvis man ikke har læst den, kan jeg afsløre, at det er hårrejsende læsning. Det samme er kravene for at blive dansk statsborger, der fx indebærer, at man skal været fastansat i 4 år, skal have opholdt sig i landet i 9 år, ikke må have modtaget offentlig forsørgelse inden for de seneste to år, skal kunne dansk *og* bestå indfødsretsprøven (som virkelig er svær, prøv den lige selv). Jeg vil påstå, at de færreste her på studiet kan leve op til de vanvittige krav, vi stiller til de folk, der bor her og gerne vil anerkendes som danske borgere på lige fod med os andre.

Den danske lovgivning på udlændingeområdet har længe været pinlig. Men i denne tid, hvor ukrain-

ske flygtninge begynder at komme hertil, fremstår lovgivningen decideret skamfuld. Selv for de politikere, der har været med til at vedtage den. I dag faldt jeg over den mest absurde overskrift hidtil: ”Ukrainere, der flygter til Danmark, skal undtages fra smykkebogen, mener Socialdemokratiet og Venstre”. Nå for søren! Den lov er alligevel så umenneskelig, at vi ikke kan nænne at håndhæve den, når der ankommer flygtninge, vi faktisk betragter som mennesker. Det var dog ejendommeligt.

Undskyldningen for, hvorfor den loven ikke skal gælde ukrainske flygtninge, er lige så latterlig som den virkelige grund: racisme. Rasmus Stoklund, udlændinge ordfører for Socialdemokratiet, udtaler til Ekstra Bladet: ”Smykkebogen er lavet til, hvis man bryder op fra et nærområde, hvor man er i sikkerhed, og rejser gennem sikre lande. Men det er ikke sagen for ukrainerne. Vi er deres nærområde.” Jeg er helt klar på, at vi huser ukrainere her i Danmark. Men de rejser da også igennem ’sikre lande’ på vej hertil? Ligesom flygtninge fra Mellemøsten og Afrika.

Stoklund fortæller også, at Folketinget er ved at undersøge, hvordan de kan ændre ukraineres opholdsgrundlag, så ukrainske flygtninge ikke betragtes som flygtninge. Convenient. Så behøver vi hverken at behandle vores hvide medeuropæere lige så umenneskeligt, som vi behandler alle de andre, *eller* at ændre på vores forfærdelige lovgivning. Det er en genial løsning. For det er jo ikke lovgivningen, der er noget galt med, det er de ’forkerte flygtninge’, der er noget galt med.

Jeg har en genial ide: Hvad med at vi griber dette øjeblik til at se i øjnene, at hvis vi ikke føler, at vi kan byde ukrainske flygtninge vores racistiske, inhumane udlændingelovgivning, så bør vi ikke byde *nogen* flygtninge den behandling. Er det virkelig for meget at forlange, at vi ser alle mennesker som Mennesker og hjælper dem på lige fod, uanset hvor de kommer fra, og hvilken hudfarve de har?

REDAKTIONEN

Allan Salih

Anne-Sofie Laugesen

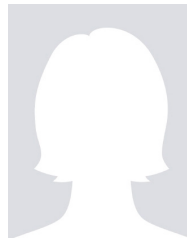
Astrid Mortensen

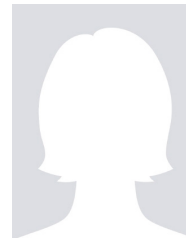
Emil Tornøe

Emilie T. Nygård

Emma Vedtesen

Emma Pallesen Ib

Esther Marie Enig

Frederikke Rafn

Jeppe Kjærgaard

**Jens Yago
Bundgaard-Raundal**

Julie Bottcher

Julie N. Mikkelsen

Kirstine Eklund

Lærke D. Kirkegaard

Mariam Molavyzada

Mathias Würtz Kolster

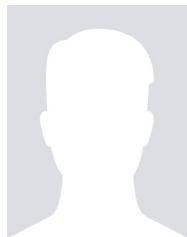
**Martine Villum
Brumsbjerg**

Maja Gerdes

Nathalie Zahle

Niels Munkholm

**Oluf Á Heygum
Bærentsen**

Signe Glinvad Krogh

Sophie Guldbæk Serup

William K. Nordby

Indhold

INDBLIK

Beretning fra en Ph.d.-studerende	6
Forskerstefetten med Lotte Bøgh Andersen	8
Karrierekanon	10
Når ambitionen om at redde verden møder det faktiske arbejdsmarked	14
Hans Henrik Østergaard om IFSK	16

TEMA: VI PRØVER IGEN

Hvordan rummer vi fortiden og omfavner nutiden på én og samme tid?	20
Vi prøver igen - at få digitale alternativer til undervisningen	24

AKTUELT

Interview med Jonas Gejl Kaas om Rusland & Ukraine	26
--	----

KLUMMEN

Musik-Magistraten: De bedste albums fra 1980'erne	30
Gode råd til praktikansøgningen	34
Min farfar om at blive ældre	36
Brevkanden	40
Månedens quiz	42
Månedens matrice	43

Beretning fra en Ph.d.-studerende:

Hvilken betydning har din troværdighed for at kunne lykkes som leder?

AF MADS PIETER VAN LUTTERVELT // mpl@ps.au.dk

At være skoleleder, afdelingssygeplejerske eller kontorchef kan sommetider minde en del om at være en lus mellem to negle. På den ene side skal man som leder (være med til at) sætte retning for sin organisation og medarbejdere. Man skal iværksætte og gennemføre initiativer, som har til formål at flytte organisationen i den ønskede retning og understøtte, at organisationen leverer nogle fornuftige resultater til gavn for det samfund, som organisationen er en del af. På den anden side skal man som offentlig leder også forholde sig til det faktum, at man er en del af et politisk ledet hierarki, hvor prioriteringer inden for det område, man er leder for, kan ændre sig - nogle gange endda med kort varsel. Sagt med andre ord befinder mange offentlige ledere sig i et krydspres, hvor de på den

ene side sætter initiativer i værk, som både berører og vedrører deres medarbejdere, og på den anden side skal de være loyale over for deres politiske principaler. Dette kan give svære betingelser for at skabe troværdighed om den ledelse, man udøver.

Troværdighed handler om, i hvilken udstrækning man som leder kan forventes at gøre det, man siger, at man vil gøre. I min Ph.d.-afhandling interesserer jeg mig for, hvad årsagerne kan være til, at man som leder og den ledelse, man udøver, kan blive opfattet som mere eller mindre troværdig af sine medarbejdere. Jeg interesserer mig også for, hvilken betydning lederes troværdighed har for, at de kan lykkes med at bedrive ledelse. Er man som leder i højere grad i stand til skabe mere motiverede

medarbejdere og bedre organisatorisk performance, hvis man bliver opfattet som troværdig af sine medarbejdere?

Hvad angår det første spørgsmål, så kan der for det første være nogle strukturelle ting, der kan have en betydning for, om man som leder både *kan* og *vil* gøre det, man siger, man vil gøre. Et eksempel kunne være vedtagelsen af lovgivning på gymnasieområdet, der bevirker, at elever automatisk fordeles på de enkelte gymnasier. I sådan et tilfælde vil troværdigheden af et målrettet arbejde med at tiltrække særligt dygtige elever fra lokalområdet i konkurrence med andre gymnasier få utroligt svære troværdighedsbetingelser.

For det andet kan lederen selv foretage nogle handlinger, der

kan styrke lederens troværdighed i bestemte situationer. Eksempelvis kan det at indgå en resultatlønskontrakt, hvor man som leder bliver aflønnet, hvis man når i mål med nogle bestemte initiativer, styrke troværdigheden af disse initiativer, fordi det er i lederens personlige interesse at opnå dem. For det tredje kan der være nogle personlige egenskaber ved lederen, som kan medvirke til, at lederen generelt opfattes som troværdig. Det er eksempelvis vigtigt, at lederen faktisk er kompetent nok til at gennemføre de initiativer, som lederen sætter i værk. Hvis medarbejderne ved, at lederen med overvejende sandsynlighed ikke formår at følge tingene til dørs, så vil lederen formentlig blive tilskrevet en lav troværdighed.

Hvad angår det sidste spørgsmål,

så viser resultaterne fra mit første studie, som jeg har lavet sammen med Mikkel Skov Benthem, Johan Kruse Rasmussen, Christian Bøtcher Jacobsen og Lotte Bøgh Andersen, at lederens personlige troværdighed kan have stor betydning for, om lederen kan motivere sine medarbejdere. Vi kan se i studiet, som er tilrettelagt som et surveyeksperiment, at de respondenter, som møder en mere troværdig udgave frem for en mindre troværdig udgave af lederen, tilkendegiver en højere motivation og samtidigt udviser en mere motiveret adfærd ved at bruge længere tid på at løse opgaver for lederen sammenlignet med de respondenter, der møder den mindre troværdige udgave af lederen.

Jeg tager snart hul på mit andet år som ph.d.-studerende. Mit første

år har været spændende. Jeg har arbejdet en masse med at udvikle mit teoretiske fundament. Det har jeg blandt andet gjort ved at deltage i nogle spændende seminarer. Derudover har jeg været på deltidsbærel med min søn og samtidigt haft fornøjelsen af at være holdunderviser for hold 1 og 2 på 5. (nu 6.) semester i offentlig forvaltning. I skrivende stund arbejder jeg med at udvikle en række studier, der blandt andet har til formål undersøge betydningen af lederes troværdighed i den danske ungdomsuddannelsessektor.

Hvis du har læst det her og synes, at det virker interessant, så kan du glæde dig til mit kandidatseminar, som forhåbentligt bliver en realitet i 2023.

FORSKERSTAFETTEN

med Lotte Bøgh Andersen

SVAR AF LOTTE BØGH ANDERSEN // lotte@ps.au.dk

SPØRGSMÅL AF MARTIN BISGAARD // mbisgaard@ps.au.dk

Hvad er politisk lederskab, og hvordan finder man ud af, om det gør en forskel?

Det er gode og relevante spørgsmål, som jeg faktisk også har fået lov til at give et bud på til politikerne selv. Jeg har nemlig siden nytår været sammen med tre kommunalbestyrelser og et regionsråd, og de stiller også disse spørgsmål. Som ledelsesforsker og medlem af den tidligere regerings ledelseskommission kunne jeg jo selvfølgelig vælge det nemme svar. For ledelse handler – uanset hvem der udøver det – om at sætte retning og skabe resultater sammen med andre. Politisk ledelse er så, når politikere gør disse to ting. Denne forståelse af politisk ledelse indeholder også nogle relevante pointer. Ledelse er fx altid i relation til andre mennesker. For politisk ledelse handler det om at sætte retningen for et samfund – et community – og man er ikke alene om at udøve politisk ledelse, fordi politikere er en del af et kollektiv. En kommunalbestyrelse. Et regionsråd. En regering. Folketinget.

De mennesker, der indtager bestemte roller i disse valgte for-

samlinger, udøver mere ledelse end andre politikere. Det gælder fx borgmestrene og udvalgsformændene. Men selv hvis man indtager en af disse roller, handler det sjældent (særligt i kommuner og regioner) om at trumfe sin vilje igennem med snævrere muligt flertal. Som borgmester Birgit S. Hansen fra Frederikshavns Kommune udtrykker det, er der ”risiko for at blive magtfuldkommen, når et enkelt parti har flertallet”. Det bryder borgere og erhvervsliv sig ikke om. De vil se samarbejde og resultater til fordel for hele kommunen.

Politisk ledelse er offentlig ledelse, og i den offentlige sektor er der næsten altid forskellige (legitime) opfattelser af, hvad der er allermost ønskværdigt. Det er ønskværdigt, at borgerne kan bygge, som de vil på deres egen grund. Men det er også ønskværdigt, at vi alle sammen har adgang til skov og vand. Tilsvarende er det ønskværdigt, at patienter får den behandling, som de har brug for (fx pencillin ved blærebetændelse), men hvis vi kun fokuserer

på hver enkelt patient, risikerer vi, at almenvellets interesser ikke bliver tilgodeset. Der kommer måske resistente bakterier, så ingen patienter om 10 år kan få kureret deres blærebetændelse. Det er kun politikerne, som på vegne af folket kan træffe de mest normative beslutninger. På den måde handler politiske ledelse også om at balancere mellem at repræsentere modsatrettede værdier og at realisere fælles målsætninger. Det er dog vigtigt at understrege, at politikere laver andet end at bedrive politisk ledelse. De repræsenterer fx bestemte interesser og agerer vagthund i forhold til forvaltningen. Men de bedriver også politisk ledelse.

Der er mange måder at bedrive politisk ledelse på, og her på instituttet har vi bl.a. forsket i *visionsledelse*, *positiv feedback* og *konsensuskabelse*. Spørgsmålet om, ”hvordan finder man ud af, om det gør en forskel”, kan bedst besvares separat for hver af disse former for politisk ledelse. En vision er et billede af den ønskværdige fremtid for kommunen/

arbejderpartiet, flickr.com

regionen/Danmark. Ledelse via visioner handler om, at man tydeliggør, deler og fastholder billeder af en fremtid, der er ”værd at ønske”. Om man kalder det visioner, mål, politiske projekter eller noget andet, gør ikke den store forskel. Det er langt vigtigere, om visionen lader sig oversætte til hverdagshandlinger. Vi ser, at visionsledelse gør en forskel, hvis værdiskabelsen ændrer sig. Hvis visionen faktisk bliver realiseret. Men også ved at motivationen hos medarbejdere og ledere stiger. Det er selvfølgelig ikke nemt at måle, men vi ved fra dansk og international forskning i visionsledelse, at det faktisk kan gøre en forskel. Det er dog ikke helt nemt at lave stringente tests for politisk ledelse, fordi den skal igennem mange led, før vi når til værdiskabelsen for borgere og samfund.

Det samme gælder for politikernes brug af positiv feedback. Såvel de offentlige medarbejdere som deres ledere har brug for at vide, hvornår de har gjort det særligt godt. Feedback kan

også være korrigerende. Det er også politikernes pligt at gribe ind, når tingene ikke bliver gjort godt nok. Det er dog en form for ledelse, man skal være påpasselig med at overdosere. Det mindsker nemlig de ansattes motivation at få et rap over fingrene, hvis de træder ved siden af. Modsat er det vigtigt med anerkendelse – også fra politikere – i en tid, hvor det er svært at rekruttere ledere og medarbejdere. Efterhånden som de sociale medier får større betydning, bliver det også vigtigere at være en del af en succeshistorie, hvor man selv bliver påskønnet for sin indsats. Hjerner går (ligesom hjerter) derhen, hvor de bliver værdsat. En måde at måle betydningen af denne form for politisk ledelse kan fx være at se på, om man lykkes med at rekruttere og fastholde de rigtige mennesker i kommunen/regionen/staten. Men igen skal den politiske ledelse igennem mange led.

Det er til gengæld nemmere at se den forskel, som konsensuskabelse kan gøre. Hvor mange

beslutninger tages af flertal, der er større end nødvendigt? Hvor mange beslutninger overlever valgperioden, og hvor stor en del af byrådet/regionsrådet/Folketinget bakker op om den overordnede retning, som flertallet har sat? Ligesom for visionsledelse og positiv feedback er der en tendens til, at politikere i lederroller (igen, borgmestre, udvalgsformænd osv.) bedriver mere konsensusledelse, og det samme gælder erfarne politikere. Politisk ledelse kan altså også være noget, man bliver bedre til med tiden. Ligesom al anden ledelse lykkes politisk ledelse langt fra altid, men det gør det ikke mindre relevant at finde ud af, hvilken forskel det faktisk gør.

I den anden ende af styringskæden står ledere og medarbejdere over for forskellige former for risici, og det har Emily Tangsgaard Christensen undersøgt. Jeg kunne godt tænke mig at høre hendes bud på, hvad risiko og risikoleedelse er, og hvorfor det er vigtigt?

KARRIEREKANONEN

AF KIRSTINE EKLUND // kireklund@gmail.com

"Det var de bedste år i mit liv. Der var nogle vildt gode og spændende mennesker og et godt sammenhold og fællesskab. Samtidig var det fagligt udfordrende; man følte, at man blev klogere. Jeg husker det som om, at det var én lang fest og forelæsning."

Hvornår læste du på IFSK?

Jeg tror, jeg startede i 2005. Det er jeg faktisk ikke helt sikker på. Jeg læste en bachelor, hvor jeg havde to år som redaktør i Kandestøber- en samt et år i PB-bestyrelsen. Derudover var jeg RUS-sekretær et år.

Hvordan husker du overordnet din studietid?

Super fed. Det var de bedste år i mit liv. Der var nogle vildt gode og spændende mennesker og et godt sammenhold og fællesskab. Samtidig var det fagligt udfordrende; man følte, at man blev klogere. Jeg husker det som om, at det var én lang fest og forelæsning. Sådant en god blanding, ikke?

Hvorfor blev du redaktør på Kandestøberen, og hvordan husker du de år?

Jeg tror, jeg lidt var ham, der ikke kiggede væk, da der skulle vælges nye. Folk havde travlt med at se ned i bordet og ud ad vinduet, og så, nåh ja, kunne jeg da godt. Men det var ikke, fordi jeg havde sådan et brændende ønske om at blive redaktør. Jeg var dog medlem af redaktionen lige fra start af, og jeg havde jo en eller anden tanke om, at sagtens kunne blive journalistikken på

længere sigt. Og så havde jeg en god makker, Louise, som var min medredaktør.

Hvordan oplevede du at stå i spidsen for noget?

Ikke som min force. Dermed ikke sagt at jeg var en dårlig leder... jeg har det bare bedst med at være en del af et hold i stedet for at være den, der skal uddelegere eller træffe beslutninger.

Hvad tog du en kandidat i, nu det ikke var statskundskab?

Jeg tog en journalistisk overbygning, cand.public., som dengang foregik oppe på Journalisthøjskolen. Der har man et år på Journalisthøjskolen, noget ganske god praktik og så et valgfag. Jeg var i praktik i 2-3 uger på Berlingskes Christiansborgredaktion dengang, og så syntes jeg bare, det var verdens fedeste. Jeg tror nærmest, jeg havde sovepose med ind på redaktionen bare for at opleve så meget som overhovedet muligt.

Så skrev jeg speciale, egentlig på statskundskab, men det var sådan et cand.public.-speciale. Jeg havde Rune Stubager som vejleder og skrev om mediernes brug af meningsmålinger. Min bachelor i sin tid var om soundbites i tv-nyheder. Så det var altid meget me-

dieorienteret, og jeg fandt altid en undskyldning for at lave feltarbejde, så jeg brugte Bourdieu en hel masse. I forbindelse med min bachelor var jeg både på TV2 og DR's TV-avisen for at lave feltstudier, og ved mit speciale lavede jeg både noget kvantitativt og var ude på Børsen, Jyllands-Posten og Berlingske for lave kvalitative interviews samt observere, hvad der gik galt.

Hvornår vidste du, hvad du ville efter studiet?

Godt spørgsmål. Jeg har nok et eller andet sted altid vidst, at jeg ikke skulle være en klassisk embedsmand – det tror jeg også godt, Rune Stubager kan skrive under på. Han kom med en tør kommentar om, at det var et godt speciale i et meget journalistisk sprog. Også dengang kunne jeg godt lide at formulere mig i et levende sprog og lidt mere direkte.

Hvordan var dit første job efter studiet?

Mens jeg tog kandidaten, fandt jeg ud af, at man kunne tage et valgfag på medievidenskab, som var en journalistisk praktik. Det svære ved at komme ind i journalistbranchen er, at alle dem på SDU, RUC og Journalisthøjsko-

med Kristian B. Larsen, politisk journalist på Ekstra Bladet

len har et halvt til et helt års praktik. Det gør, at de er inde i gamet og kender en masse chefer og medier, som typisk ansætter dem bagefter. Så at komme ind i den journalistkarrusel, syntes jeg, var ret svært.

Derfor fik jeg lavet min egen praktik. Jeg kunne godt lide Rasmus Emborg, som havde været politisk redaktør på Politiken og efter startede sit eget medie ved navn Avisen.dk. Så jeg tog egentlig bare kontakt til ham og spurgte, om han kunne bruge sådan en som mig i et halvt år. Det kunne han. Så jeg var der i et halvt år og lavede nogle historier sammen med deres daværende politiske redaktør, Elisabeth Svane, som er på Politiken nu.

Så kom jeg videre og var på et nyhedsbureau, der hed News Pac dengang og havde sådan en kiwi-grøn mikrofon som logo, som få kan huske i dag. Det var et meget lille sted, og jeg lavede alverdens historier om alt fra vejret til sportsresultater til billedgallerier med Frederik og Mary til... alt muligt skørt. Jeg tog bare min tørn og prøvede at suge til mig og lære hver eneste gang. Så endte det med, at News Pac gik ned og blev købt af Ritzau. Derfor kom jeg med over til Ritzau, hvor jeg blev rets- og kriminalreporter og var det i 4-5 år.

Hvordan var det?

Vildt spændende. Jeg dækkede alverdens retssager om alle tænkelige kriminelle handlinger og nåede rigtig mange politirundringer, hvor man ringer rundt til vagtcheferne rundt omkring for at høre, om der er sket noget at berette. For det meste var der ikke, men en gang imellem var der sket noget stort, og så kunne man være først. Så gjaldt det bare om at få det korrekt og hurtigt leveret ud. Jeg har virkelig skrevet min del af nyhedstelegrammer, men det er også grundstenen for al journalistik. Hvis man kan det, så er man nået langt.

Mens jeg var kriminalreporter, skrev jeg to 'singer' for Zetland. Engang lavede de længere, små e-bøger, hvor jeg lavede "I Det Røde Felt" om SF under Annette Vilhelmsen og det kæmpe Dong-sammenbrud. Jeg talte med sindssygt mange kilder til baggrund og prøvede at rekonstruere hele forløbet som fluen på væggen. Og så gjorde jeg det samme med "Aftalen i Kælderen", som handlede om Lars Løkke og Kristian Jensens formandsopgør i Venstre. Det var også virkelig interessant. Ved SF følte jeg mig lidt som sådan en psykolog, da jeg talte med kilderne, men ved Venstre følte jeg mig mere som en politieforsker, hvor de mistænkte ikke rigtig ville vidne.

Hvordan havnede du så i dit nuværende job?

Fordi jeg havde lavet de politiske singler, syntes Ekstra Bladets politiske redaktør, at det måske egentlig kunne være interessant at få mig derover. Så nu har jeg siddet på Ekstra Bladets politiske redaktion i 5-6 år.

Hvorfor er netop Ekstra Bladets politiske redaktion det rigtige sted for dig?

Haha. Der er virkelig mange fordomme om Ekstra Bladet og særligt blandt statskundskabsstuderende, som formentlig kommer fra Politiken-hjem. Det er ikke lige Ekstra Bladet, der har den højeste plads. Og da jeg skiftede, spurgte min far, om min karriere kunne holde til det? Han går normalt ikke særligt meget op i min karriere, men han havde den der tanke om, hvad jeg dog skulle på Ekstra Bladet.

Men jeg har altid bare godt kunne lide at tage opgørene, hvis de var nødvendige, og jeg har altid godt kunne lide den journalistik, som Ekstra Bladet også står for. Det står for meget... mærkværdigt tabloid, som måske ikke er så relevant, men der er også en ret vigtig plads i magtdeelingen til Ekstra Bladet. Det er smudspressen, som rigtigt holder demokratiet sammen.

Hvad vil du sige, fordelene og ulemperne er ved din karrierevej?

Jamen, det er et rigtig godt spørgsmål... altså, jeg har det bare skidesjovt. Jeg har verdens bedste arbejde. Men det er der nok også en hel masse af mine studiekammerater, der er blevet fuldmægtige ministerier og styrelser, der synes. Sådan er vi jo så dejligt forskellige. Jeg synes bare i al beskedenhed, at jeg har det bedste arbejde.

Og hvorfor synes du det?

Fordi det er sjovt. Vi arbejder sammen som et hold, og vi producerer noget hver dag, som bliver lagt offentligt frem. Det svarer lidt til at bygge et lille hus, som folk kan gå og kigge på og ikke bare... arbejde i skyggerne. Vi er alligevel rigtig tæt på magtens centrum, som man jo også kan være heldig at være som embedsmand. Det er vi også. Vi sidder på Christiansborg og spiser med politikerne hver eneste dag – jeg har lige spist frokost i dag med Kaare Dybvad (indenrigsminister, red.) og Pernille Rosenkrantz-Theil (børne- og undervisningsminister, red.).

Jobbet er at være tæt på magten og prøve at give forholdene videre til offentligheden på bedst mulig måde; jagte sandheden hver eneste dag. Det er bare fedt. Jeg har også altid godt kunne lide at skrive. Grunden til, jeg meldte mig til Kandestøberens redaktion dengang, var, at jeg fandt det sjovt at skrive og lege med ordene. Det er jo det, jeg lever af i dag.

Nu siger du, at I som journalister videregiver sandheden til borgerne. Men du siger også, at journalistik er sjovt, og at du godt kan lide det. Er du også drevet af en idealisme, af en følelse af at du gør noget vigtigt for samfundet, eller er du primært journalist, fordi du finder det sjovt?

Jeg ville gerne sige, at jeg er meget idealistisk, men det er jeg virkelig ikke. Man kan putte alle smarte hatte på den funktion, som politiske journalister har. Og det er der mange, der er rigtig gode til, men det er ikke min drivkraft. Det er måske også det, der gør, at jeg ikke tager tingene så tungt. Jeg er ikke bange for, hvad nogen skal sige. Jeg kan selvfølgelig altid stå inde for det, jeg laver, og jeg vil ikke gå ud over grænsen.

Men du er ikke forfængelig omkring, hvordan dit arbejde opfattes?

Nej. Vores snak lige nu er også ret atypisk for mig. Jeg skriver aldrig noget på sociale medier, jeg linker ikke til nogle af mine artikler, jeg har aldrig haft en profil på Facebook. Jeg er slet ikke til det der offentlige. Selvpromovering kan være både godt og skidt, og jeg kan da sagtens forstå, at mange gerne vil vise andre folk, når de har lavet noget, de selv synes er godt. Det er bare ikke noget for mig – selvom jeg synes, jeg laver en masse gode ting.

Nogle gør det vel også for deres karrieres skyld. For at andre medier får øjnene for dem?

Ja, det tror jeg. Altså du kan jo hurtigere gøre karriere, hvis du

er godt til at promovere det, du laver, og gå ind i de rigtige debatter og den slags. Helt sikkert. Men så ville jeg hellere tage den lange vej.

Det kan måske også være godt for ens journalistik, at man ikke er så påvirket af Twitter-boblen?

Ja. Men du skal heller ikke tage fejl af, at jeg er ekstremt meget på de sociale medier som vindueskigger. Jeg ser, hvad alle andre skriver og går op i. Men jeg har bare på ingen måde lyst til at bidrage udover med de historier, jeg selv har lavet.

Hvordan har du kunne bruge studiet i dit arbejdsliv?

Det er et godt spørgsmål, fordi for mine studiekammerater vil jeg jo altid være ham journalisten, og for mine journalistiske kollegaer er jeg akademikeren, statskundskaberens, politologen. Så hver eneste gang der er et eller andet om fx forvaltningsret eller valgregler, så er det mig, der ender med at få det. Men altså det er tit, jeg søger aktindsigter, hvor der er ekstremt stort materiale. Det er tit, jeg skal læse og finde overblik i meget lange rapporter ret hurtigt. Hvis der er en ting, jeg har fået med fra min tid fra statskundskab, så er det at danne overblik og lave konkrete rigtige nedslag i meget stort materiale. Der er helt sikkert en metode der, som på en eller anden måde hænger fast. Jeg håber, det kan give lidt motivation til det gigantiske pensum. Jeg synes virkelig, at det et eller andet sted er metoden, der har sat sig fast.

KANDESTØBEREN SØGER NYE REDAKTØRER

Kandestøberen søger et nyt redaktørpar til institutbladet for ansatte og studerende ved Institut for Statskundskab på Aarhus Universitet. Ansættelsen løber fra 1. april 2022 til 1. april 2023.

SOM REDAKTØRER HAR I ANSVARET FOR redaktionens daglige drift. Heri ligger afholdelse af ugentlige redaktionsmøder samt sparring med skribenterne. Umiddelbart op til udgivelserne er det redaktørerne, som redigerer og opsætter bladet i InDesign. Redaktørerne samarbejder med bestyrelsen (fællesredaktionen) og med Kandestøberens administrator, samt ordner andre administrative opgaver.

STILLINGEN ER AFLØNNET med 10 timer pr. redaktør om måneden, men jobbet kræver også en del frivilligtimer.

**ANSØGNINGSFRISTEN er fredag d. 11.
marts 2021 kl. 12.00.**

Bemærk, at der skal ansøges i par. Ansøgningen sendes til Kandestøberens redaktører på mailen kanden@ps.au.dk (OBS. max en side pr. par). Der vil være en obligatorisk oplæring i brugen af InDesign og Photoshop af de nuværende redaktører.

VED SPØRGSMÅL, kan de nuværende redaktører kontaktes enten på ovenstående mail eller ved direkte henvendelse til Jeppe Kjærgaard eller Kirstine Eklund.

Vi opfordrer alle, uanset semester og erfaring i Kandestøberen, til at søge.

Når ambitionen om at redde verden møder det faktiske arbejdsmarked

AF MARC BAGGE-PETERSEN, ENGAGEMENTSKONSULENT VED RØDE KORS //

mabpe@rodekors.dk

Hvordan kommer man ind i NGO-verdenen? Flere statskundeforskere går med en drøm i maven om faktisk at gøre en forskel i verden, men vejen dertil er hverken givet eller ligetil. Her er min vej.

Det er nemt at være bagklog og måske endnu nemmere at kloge sig på andres vegne. Havde jeg vidst, hvor stor konkurrencen er blandt kompetente, drevne og ligesindede nyuddannede om at få en af de få faste lønnede stillinger, der er indenfor de humanitære organisationer, så havde jeg prioriteret min tid anderledes.

Jeg havde brugt præcist lige så meget tid på studier, fredagsbarer, byliv, ferier, familie og venner. Men jeg havde brugt min øvrige fritid mere koncentreret på frivilligt arbejde, der var kompetencegivende og CV-relevant. Både for at det ser pænt ud, når man søger en stilling, hvor arbejdsgiveren går op i de personlige værdier og den personlige motivation, men også for at jeg virkelig vidste, hvad det indebærer at begå sig på de humanitære gange.

Mit første job efter studiet var som fuldmægtig i Miljøstyrelsen, der grundet udflytning hurtigt blev en fantastisk karrieremulighed, hvor frafaldet af medarbejdere gjorde det muligt for mig at komme i berøring med mere avancerede projekter og få mere ansvar på kort tid. Det

var helt optimale vilkår for at kunne gøre karriere, men efter tre år i Miljøstyrelsen, hvor jeg fik mulighed for at prøve kræfter med alt, jeg kunne drømme om, mindede jeg mig selv om, at det jo ikke var den branche og arbejdsprofil, jeg havde drømt om, da jeg valgte studiet i sin tid.

Konsekvensen blev, efter noget tilløb, at jeg sagde op for at dedikere mig til at prøve at komme ind i den humanitære NGO-verden, vel vidende at der var mange med mere relevant erfaring end mig, der gik efter de samme meget begrænsede opslåede stillinger.

Det tog 6 måneder på ledighed og en enorm mængde held, før jeg kom til samtale på en 6 mdr. stilling i Røde Kors, hvor de ledte efter en skæv profil som min. Det blev min vej ind i branchen, og når jeg ser tilbage på det, kan jeg dårligt tro mit held.

Jeg havde ikke, som mange af mine ligesindede og jævnaldrende, brugt det meste af min ungdom i diverse frivillige organisationer og kunne derfor kun i begrænset omfang kloge mig på NGO-arbejde og frivillighed. Havde jeg vidst, hvor stor en for-

skel det gør for ens relevans i den branche, havde jeg dedikeret mig mere til det som ung og studerende.

Derfor: Hvis du drømmer om at prøve kræfter med at redde verden gennem lønnet NGO-arbejde, så er det nu, du som studerende skal brolægge vejen til de muligheder. Det gør en forskel - både for dig og din kommende potentielle arbejdsgiver. Den frivillige indsats og den erfaring, du får i foreninger samt administrative og organiserende positioner, kan være udslagsgivende for, at du kan få foden ind, hvor der er rift om pladserne. Det var den i hvert fald for mig.

Har du et bekvemt men irrelevant studiejob, der ikke giver dig den profil, du drømmer om efter studiet, så tag konsekvensen af det nu og brug din tid på det, der giver dig afsættet til at nå drømmene. Det bliver kun sværere, når man sidder i faste stillinger, hvor hverdagen og lønnen bliver en tryghed, som man får sværere ved at bryde med. Spørg alle med et par år på arbejdsmarkedet.

POLITOLOGISK BOGFORMIDLING

- HVIS DU FÅR FOR LIDT FRA 12 TIL 1

Kære studerende på IFSK

Den 17. marts løber den måske vigtigste begivenhed på IFSK af stablen. PB holder nemlig GF og I er alle sammen inviteret. Udover at vi skal gennemgå regnskab og snakke om året der gik i PB, så skal vi også have valgt en ny bestyrelse! Hvis du overvejer at stille op, så er du velkommen til at kontakte den nuværende bestyrelse for at høre mere :)

- PB bestyrelsen 21/22

Lidt ekstra læsning for de PB-nysgerrige:

- I PB sørger vi for at holde priserne på bøger nede, da vi er non-profit.
- Der er 3 udvalg i PB: Forpersonerne, Koordinationsudvalget og Socialudvalget, der hver består af 2 personer.
- En bestyrelsespost betyder at du får et virkelig sjovt og udfordrende år - stil op!

Hans Henrik Østergaard om IFSK: ”Det, der blev grundlagt i 1958, har vist sig livskraftigt og bæredygtigt”

AF EMIL TORNØE JACOBSEN // emiliotonni@gmail.com

Hans Henrik Østergaard startede på Institut for Statskundskab for 60 år siden, blot 3 år efter studiets formelle oprettelse, og blev den første IFSK'er, som blev ansat i centraladministrationen, idet han gik direkte fra de gule mure og ind bag de røde mure i Finansministeriet. Kandestøberens skribent Emil Tornøe Jacobsen støttede tilfældigt på den ældre IFSK-alumne, som også var med til at starte det kendte videnskabelige tidsskrift, Politica.

Tiden skrues et par måneder tilbage, hvor jeg deltager som gæst ved et guldbryllup. Uheldigvis har jeg på dette tidspunkt glemt mine habitbukser hjemme ved mine forældre, og jeg møder derfor op i et par jeans og en skjorte. Det skal tilføjes, at guldbrylluppet er i relation til svigerfamilien. Ordet upopulær har aldrig passet bedre til at beskrive min situation. Det gik alligevel. Til dette arrangement møder jeg en ældre herre ved navn Hans Henrik Østergaard, og ret hurtigt kommer det frem, at han tidligere har gået på Statskundskab i Aar-

hus. Min opmærksomhed bliver vakt og er i fuld galop. Jeg spørger på livet løs og suger til mig. Efterfølgende blev det til et interview, som denne artikel tager udgangspunkt i.

Hvornår startede du på Statskundskab ved Aarhus Universitet, og hvilket år sluttede du?

Det er i år 60 år siden, jeg startede som stud. scient. pol., som jo var en helt ny uddannelse på denne tid, formelt startet i 1958. Jeg blev færdig i januar 1969, altså efter seks et halvt år. Der var ikke nogen fremdriftsreform dengang,

men på et tidspunkt skubbede professor Erik Rasmussen til mig og lod mig forstå, at nu skulle jeg se at blive færdig. Han tilføjede et citat fra Goethes Faust: ”Wer immer streben sich bemüht den können wir erlösen.” (Hvo altid stræber frem og frem, ham kan vi frelse skænke, red.)

Hvilke fag havde din største interesse?

Studiet var dengang delt i to dele. På første del var der ikke meget statskundskab, men de fag, der fyldte mest, var nationaløkonomi i samme omfang,

som økonomerne havde stats- og forvaltningsret sammen med juristerne. Vores eneste ”eget fag” var Poul Meyers forelæsninger om ”statskundskab i grundtræk” på grundlag af en lille grøn bog ved navn ”Politisk Videnskab” på godt 100 sider, som han havde skrevet i stor hast for at skabe et undervisningsmateriale. På anden del fik vi så de ”rigtige fag”, hvoraf de vigtigste var: Komparativ politik og politisk idehistorie ved Erik Rasmussen, International Politik ved Erling Bjøl, Forvaltningslære ved Poul Meyer samt H. P. Clausens gennemgang af ”Politiske sagområder.” Som de fleste fandt jeg Erling Bjøls undervisning spændende, men tidligt fik jeg også stor interesse for Forvaltningslæren og valgte også at skrive speciale inden for

dette fag.

Hvor mange studerende var i cirka på årgangene på daværende tidspunkt?

Jeg hørte til den første ”store årgang” på studiet. I de første år var der kun kommet ganske få studerende, hvoraf nogle kom fra andre studieretninger. Vi var vel ca. 25, der startede i 1962, og den store tilgang kom nok bag på Institutet. En del faldt fra i løbet af det første års tid, men allerede det følgende år var tilgangen endnu større, måske omkring 50, og en del af de nye studerende kom faktisk fra København.

Hvilke erindringer har du om studiemiljøet på statskundskab?

Studiemiljøet var præget af en

stærk motivation og et stort engagement. Det gjaldt både lærerkrafterne og de studerende, der meget bevidst havde valgt dette studie uden rigtigt at vide, hvad det kunne føre til. Erling Bjøl arrangerede studierejser til Paris og Bruxelles og H.P. Clausen til Sønderjylland. Vi var ikke flere studerende, end at vi til daglig kunne være i dagligstuen ved kantinen på Matematisk Institut, hvor vi førte vilde diskussioner om aktuelle politiske spørgsmål – overbeviste om, at vi var noget særligt i forhold til andre studerende.

Har du været med til at sætte nogle spor på netop Statskundskab? Du har nævnt noget om ’Politica’?

Det var vel et udtryk for en-

gagement og måske også lidt rigelig selvsikkerhed, at 4-5 af os omkring 1965 startede et lille tidsskrift, som vi kaldte 'Politica'. Ideen var, at vi studerende skulle have mulighed for at prøve kræfter med at skrive faglige artikler. Det startede som et lille duplikeret hæfte, men blev den spæde begyndelse til et egentligt videnskabeligt tidsskrift.

Du endte i Finansministeriet kort efter, du blev færdiguddannet og var også forbi EU, dengang EF. Kan du fortælle lidt om dit arbejdsliv?

Jeg var så heldig, at jeg kunne gå lige fra eksamensbordet til en stilling i Finansministeriet og blev dermed den første cand.scient.pol., der blev ansat i centraladministrationen. I forbindelse med mit speciale havde jeg været i kontakt med daværende departementschef Erik Ib Schmidt, der også var censorformand ved uddannelsen, og han tilbød mig en ansættelse. Mit videre arbejdsliv har vel afspejlet studiets karakter af generalistuddannelse.

Jeg har bevæget mig meget omkring. Efter en del år i Finansministeriet, herunder to års udstationering som budgetattaché ved EF-repræsentationen i Bruxelles, var jeg i seks år direktør for Danmarks Forvaltningshøjskole og derefter administrerende direktør for Datacentralen A/S i seks år – begge virksomheder er siden forsvundet! – og vendte så i de senere år tilbage til Finansministeriet, indtil jeg gik på pension i 2007. Her fik jeg mulighed for at skrive et par bøger om minister-

iets historie. En god cand.scient.pol.-kollega mente, at jeg udviklede mig til "krypthistoriker" på mine ældre dage.

Hvad er dit 'bedste minde' fra din tid på statskundskab?

Det er svært at pege på nogen speciel oplevelse. Jeg har aldrig fortrudt, at jeg valgte studiet, og jeg mindes studietiden med glæde, både fagligt og socialt.

dansk Universitet. Jeg har derfor kunnet følge udviklingen gennem en årrække.

Der var nogle år i 70'erne, hvor uddannelsen var ved at blive væltet over ende af den stadig voksende tilgang både i Aarhus og København samtidig med, at den marxistiske tilgang satte et stærkt præg på uddannelserne, og det gav nogen usikkerhed om

“Meget har ændret sig i de forløbne år, både studiets opbygning og det faglige indhold, men jeg synes, at studiets identitet er blevet bevaret.

Indtil du gik på pension, var du censor for nogle fag på studiet. Det har nok givet dig et indblik i, hvor meget eller hvor lidt der er sket med studiet. Kan du sætte lidt ord på, hvordan det har udviklet sig, siden du selv læste statskundskab?

Et stadig stigende antal studerende i løbet af 60'erne skabte behov for et voksende antal censorer til de mange både mundtlige og skriftlige eksaminer, også fordi der var to eksterne censorer på alle eksaminer dengang. Instituttet ville gerne have nogle censorer, der selv havde været gennem studiet, så jeg blev beskikket som censor allerede et år efter, jeg var blevet færdig og blev siden også beskikket både ved Københavns Universitet og Syd-

fremtiden for studiet. Det var en fordel, at der i 1977 blev indført adgangsbegrænsning til studiet med en ganske høj adgangskvotient, hvor de følgende år blev præget af, at de nye studerende stillede store krav til både underviserne og sig selv. Meget har ændret sig i de forløbne år, både studiets opbygning og det faglige indhold, men jeg synes, at studiets identitet er blevet bevaret. Det voldsomt stigende antal kandidater har ikke haft svært ved at finde beskæftigelse og er trængt ind i alle dele af samfundslivet. Det er vel udtryk for, at det, der blev grundlagt i 1958, har vist sig livskraftigt og bæredygtigt.

BLIV GRATIS MEDLEM AF FACCA OG FÅ INDSIGT I DEN VIRKELIGE VERDEN

FACCA er en studenterorganisation på Aarhus BSS, som har til formål at styrke forholdet mellem studerende og nogle af de mest spændende virksomheder i Danmark. Vi er f.eks. partner med Finansministeriet, Nationalbanken, Ørsted, McKinsey, BCG og Bain.

Gennem vores events i Aarhus og ture til København tilbyder vi vores medlemmer at få spændende indsigter i relevante temaer, og samtidig skaber muligheden for at møde og snakke med vores partnere.

Connect with FACCA

FORDELE VED ET FACCA MEDLEMSKAB

Ved at blive medlem af FACCA vil du hurtig få en bred vifte fordele til at komplementere dit studie på Aarhus Universitet.

EKSKLUSIVE EVENTS

bliv inviteret til indsigtfulde events med vores partnere som omhandler de nyeste trends inden for konsulentverdenen.

NETWORKING

Til vores events får du muligheden for at netværke med vores partnere og andre ambitiøse studerende.

JOBBANK

som medlem får du adgang til vores eksklusive jobbank, hvor vores partnere tilbyder både studiejobs, fuldtidsjobs og praktikpladser.

Finance and Consulting Club Aarhus

Facca_bss

Facca.dk

Hvordan rummer vi fortiden og omfavner nutiden på én og samme tid?

AF ALLAN SALIH // allansalih1@gmail.com

& SIGNE GLINVAD KROGH // signekrogh99@hotmail.com

Vi lever i dag i en tid, hvor tv-serier, personer såvel som brands og mange andre kan opleve fænomenet at blive *cancelled*. At blive cancelled indebærer, at nogen/noget bliver boykottet, fordi man mener, at de har udtrykt en holdning, der på den ene eller den anden måde er krænkende, diskriminerende eller lignende. Kan du fx huske, da familien Danmark var ved at aflyse sommeren, fordi man ikke længere måtte kalde sin is for en eskimo-is? Eller kan du huske, da der kørte en dokumentar om Michael Jackson og hans upassende forhold til små drenge, som fik debatten på alles læber: Kan man egentlig lytte til musikken, selvom man synes, musikeren har gjort noget moralsk forkasteligt? De to eksempler er kun to ud af uendeligt mange debatter, som pludselig er blevet relevante i dag, netop fordi vi lever i en

såkaldt cancel culture, hvor vi konstant måler og vejer udtalelser, handlinger og alle mulige former for udtryk op mod nutidens idealer om tolerance. Denne *cancel culture* er både et udskældt og elsket fænomen på én og samme tid, og det kan hurtigt en betændt samtale mellem onkel Henning fra boomer-generationen og teenageniecen Magnolia Lykkeblomst fra den woke ungdom. Vi synes dog ikke, at vi skal tabe begge perspektiver i forsøget på at finde en ubetinget vinder.

Cancel culture kan grundlæggende bidrage med mange gode kritiske perspektiver, men samtidigt er det også en enorm forpligtelse at holde samfundet oppe til disse moraler - og dertil kommer en snigende hovedpine, når man begynder at overveje, hvor meget man egentlig *bør* cancel, hvis man først går ned ad denne

vej. Fordi hvor går grænsen egentlig mellem en sund revurdering af fortidens gamle spøgelse og en form for ahistorisk boykot af vores kulturarv og tidligere verdenssyn? Altså sagt med andre ord: Hvornår er det onkel Henning, der skal indse, at man ikke ukritisk skal videreføre fortidens fejl, bare fordi det er sådan man plejer at gøre? Og omvendt, hvornår er det niece Magnolia Lykkeblomst, der skal huske, at (vi) unge også skal bruge et øjeblik på at forstå konteksten, før vi fordømmer de fejl, som opstod i en helt anden tid?

Tager man det seneste (store) eksempel, kan man se på J.K. Rowlings kontroversielle udtalelser om transpersoner samt visse læsers påpegning af problemer i selve bøgerne såsom fatshaming (udstilling/diskrimination af tykke mennesker). Bør man så

boycotte Harry Potter som helhed? Og hvor går grænsen for, hvornår man kan adskille kunsten fra kunstneren? Personligt mener vi, at man bør være varsom med de såkaldte cancels, netop for at værne om den gode udvikling, som vores generation tager del i med hensyn til medmenneskelighed og tolerance. Det er helt afgørende, at vi får belyst problematiske aspekter af tidligere kulturelle udtryk, men måske er dette ikke uforeneligt med værdsættelsen af deres bidrag. På samme tid. Måske er pointen netop, at vi i dag er bedre i stand til at italesætte og påpege kritiske vinkler på kulturen - det betyder dermed også, at der må følge en form for tillid til de nye generationer, som medfører, at man faktisk godt kan være kritisk overfor fx J.K. Rowlings udtalelser om transpersoner *samtidigt* med, at man er en Gryffindor eller Huf-

flepuff helt ind til benet.

Et ideal for samfundet kunne netop være, at man får skabt en sund debat, hvor det ikke hedder boykot *eller* idolisering, men hvor der er plads til nuancer og en kontekstforståelse, som både kan rumme fortiden og omfavne nutiden. Det skaber modsat ikke nogen sund udvikling, når man ukritisk slutter sig til onkel Henning, som ikke kan fordrage ungdommens krænkelssesparathed, eller omvendt slutter sig ukritisk til niece Magnolias uforståenhet og foragt over for de tidligere generationers fejl. Med andre ord ville idealet måske være et sted, hvor Henning og Magnolia hver især tog lidt med fra hinanden uden at gå derfra med en følelse af, at modparten er henholdsvis håbløst gammeldags eller håbløst sart.

Lad os forestille os en tv-serie, som indeholder jokes, der er homofobiske, jokes om fede mennesker, jokes om mentale lidelser, og som har tæt på ingen kulturelle diversitet. Sådant en serie ville formentligt blive *cancelled* i dag af vores niece Magnolia Lykkeblomsts generation. Men den serie findes faktisk, og den er ikke blevet cancelled. Den er sågar en af de mest populære serier - også i Magnolias generation - og den hedder "Friends". På trods af seriens mange problemer er den stadig bredt elsket. Den har overlevet cancel culture. Foreløbigt. I forlængelse deraf er det værd at overveje, hvor grænsen går? Og kan vi måske i virkeligheden godt omfavne det forældede perspektiv, Friends har, samtidig med at vi kan tale om, *hvorfor* det er forældet? Problematikken går derfor på, om man ligesom kan skabe det perfekte kompro-

mis, som kan rumme fortiden og omfavne nutiden (og fremtiden). Kunne niece Magnolia fx nå til et sted, hvor hun egentlig godt kan nyde at se Friends, men samtidigt være bevidst om dens fejl og tale om dem? Måske vil det endda give anledning til nogle gode diskussioner blandt hendes venner og ikke mindst familie, hvis hun tog det op i en konstruktiv tone.

Et eksempel på en slags mellemvej er Disneys løsning på visningen af deres famøse Jule-show. Mange mennesker har Disney-film meget kært. Vi er alle vasket op med Disney-film fra Skønheden og Udyret til Den Lille Havfrue, og "Rigtige Mænd" fra Mulan spiller jævnligt til PF fester. Men Disney-film er også fyldt med stereotyper af blandt andet sorte og jøder. Her kan man nævne en flok krager fra Dumbo, der baserer sig på fordomme omkring sorte amerikanerne eller en siameserkat fra Aristocats, der siger ching-chong og spiller på klaver med spisepinde. Men omvendt har Disney også vist stor mangfoldighed (særligt i kontekst af tiden, hvor det er produceret) i forhold til at lave Aladdin og Mulan med karakterer, der ikke var hvide. Og mens Disney har portrætteret mange Disney-prinsesser, der reddes af prinsen på den hvide hest, så har de også lavet film om stærke kvindelige karakterer som fx Mulan. Så på mange måder har Disney faktisk været foran deres tid, og på andre måder har de været en del af deres tid. Og de dele, der var en problematisk del af deres

samtid, er selvfølgelig også problematiske nu, men betyder det så, at vi ikke kan nyde de interessante lokaliteter og karakterer, som blev udforsket i de film, vi voksede op i?

Vi mener, at Disney har lavede et godt kompromis i forbindelse med deres juleshow - som på en måde godt kan forene Henning og Magnolias udgangspunkter og dermed opretholde julefreden. I starten indgik en disclaimer (en kort tekst), som advarede imod at dele af filmens indhold kunne være stødende grundet den tid,

Det er derfor ikke urimeligt at kalde Disneys løsning for et godt kompromis. Man kan selvfølgelig stadig høre de to fløje til familiens årlige julefrokost, hvor Magnolia kunne sige, at det ikke er en løsning, fordi man stadig reproducerer stereotyperne og dermed opretholder de problematiske strukturer - måske ville hun endda sige, at disclaimeren kun er der for at mildne samvittigheden og undgå en shitstorm. Modsat ville onkel Henning kunne være hurtig til at lade sig forarge over, at der nu pludselig skal politisk korrekthed ind i

“hvordan skal vi lære af fortiden, hvis vi ikke må påpege dens fejl uden at blive kaldt sarte?”

filmene var lavet i. Fordelen med det kompromis er, at vi stadig kan nyde de film, som de er, mens vi på samme tid er gjort bevidste omkring de problemer, der også indgår i dem. Vi får altså ikke lov til at glemme de kritikpunkter, som fremføres, og de bliver bragt til vores bevidsthed, uden at filmen bliver ændret eller helt fjernet. Børn, der opdager disse film for første gang, vil derfor også blive mødt af dette, og det kan måske minde deres forældre om at tage samtalen og sætte filmene i perspektiv. Det ville både onkel Henning og niece Magnolia sikkert blive meget klogere af, end hvis man helt havde aflyst juleshowet eller undladt den lille disclaimer.

hans families juletradition, altså hvor sarte er ungdommen lige? Vores håb er dog, at du som læser godt kan se, hvordan begge fløjes diskurser kan være destruktive for udviklingen af vores idealer. Hvordan skal vi lære af fortidens fejl, hvis vi fornægter den ved at *cancel* den og omvendt, hvordan skal vi lære af fortiden, hvis vi ikke må påpege dens fejl uden at blive kaldt sarte? Nej, hvis vi skal kunne rumme fortiden og omfavne nutiden på én og samme tid, så er det afgørende, at vi bliver ved med at lytte til hinanden, og det gælder altså begge fløje. Så lad os prøve igen, og lad os gøre det sammen.

Kandidatforening har valgt bestyrelsen for 22/23!
Vi er alle klar til at gøre kandidatlivet fedt for dig med
vores sociale, faglige og jobrelaterede arrangementer.

Hold dig opdateret på vores Facebook og Instagram!

Hilsen KF - Din eneste ven

Vi prøver igen - at få digitale alternativer til undervisningen

AF EMMA PALLESEN IB // 201809455@post.au.dk

Idéen om streaming eller optagelse af forelæsninger på IFSK er måske den, der har givet anledning til allerflest brudte valglofter på studiet af politik i Aarhus. Mange studerende beretter om deres venner på andre fakulteters adgang til lagrede forelæsninger, der kan supplere det fysiske fremmøde ved sygdom eller til eksamenslæsningen. Samtidigt har undervisningen under coronanedlukningen vist, at det er fuldt ud muligt at digitalisere eksempelvis forelæsningerne i Søauditoriet. Så hvorfor stoppe nu?

Studielederen for Institut for Statskundskab Lars Thorup afviser idéen om streaming eller optagelse af forelæsninger ud fra en betragtning om, at det ville påvirke den samlede undervisningskvalitet negativt. Denne politik reflekterer en mere generel undervisningsfilosofi på IFSK, hvor fysisk fremmøde og faste rammer prioriteres højt, forklarer han. Dette er for at lette overgangen fra gymnasium til universitet og sikre eleverne et højt udbytte af undervisningen.

Vi rejser spørgsmålet om, hvorvidt den manglende vilje til dig-

itale løsninger fra Institutets side kan ramme de studerende skævt, og hvor langt man bør gå i det pædagogiske hensyns navn.

Perspektiver fra pandemien; en verden udenfor Søauditorierne

Den 27. januar tikkede mailen "Slut med COVID-19-restriktioner på Aarhus Universitet" ind i statskundskabernes au-mail-indbakker, og til stor glæde kunne studerende og medarbejdere nu vende tilbage til studiets fysiske rammer. Derefter skulle der ikke gå længe, før Søauditorierne på ny fyldtes med forelæsninger om

efterspørgselskurver, magtbalance-teori og policyinstrumentstypologier - og så selvfølgelig de glade studerende. Men hvad man måske glemmer i gensynsglædens rus, er det faktum, der blev særligt tydeligt under pandemien: Samfundsdeltagelse, herunder uddannelsesmulighed, er betinget af personlige ressourcer såsom sundhed.

Særligt hård har pandemien været for personer med svækkede immunsystemer, herunder ældre og personer med kroniske sygdomme. Aalborg Universitet lavede en undersøgelse i 2019,

som viste, at op mod to tredjedele af alle danskere har kroniske sygdomme. Selvom andelen af kronisk syge nok ikke helt er to tredjedele af de studerende på IFSK, er der formentligt flere, end de fleste tænker over. Eksempelvis er der de seneste par år kommet fokus på sygdommen endometriose, der påvirker op mod en femtedel af kvinder i den fødedygtige alder. Sygdommen kan betyde flere sengeliggende dage om måneden, hvilket ville betyde misset undervisning på IFSK, eftersom fysisk fremmøde er nødvendigt. I dette perspektiv kan man problematisere instituttets undervisningsfilosofi, der nedprioriterer tilgængelighed. Er det fair at prioritere størstedelens læring over personer, hvis sygdom allerede vanskeliggør gennemførelsen af deres studier?

Et smerteligt valg

En af de studerende, der mærker de negative konsekvenser af fremmødepolitikken på egen krop, er Anne Sofie Vendelbo Kristiansen, der nu går på sjette semester. Få uger før hun startede på universitetet fik hun en rygmarvsbetændelse, der efterlod hende med følelsesforstyrrelser og kroniske smerter. Smerterne står på de fleste dage, men kan forværres af overanstrengelse. Lidelsen betyder, at hun på daglig basis har stået i et dilemma mellem læring og helbred. Hun siger: *"For mig er det valget mellem at tage til undervisning og få det værre eller at tage hjem for at gøre det, jeg ved er rigtigt for min krop, men så at falde bagud"*. Den digitale undervisningsform

under coronapandemien gjorde dilemmaet mindre. Muligheden for at høre forelæsningserne hjemmefra gjorde det muligt for Anne Sofie at blive mindre anstrengt og have færre smerter og derved have større energi til at kunne deltage i læsegrupperarbejdet og holdtimer. En konsekvent digitalisering af forelæsninger gennem bacheloren kunne have gjort en forskel her.

Studielederens forsvar

Lars Thorup, der er nyligt tiltrådt studieleder på Institut for Statskundskab, svarer når adspurgt til instituttets holdning til digitaliseringen af forelæsningserne, foreløbigt afvisende: *"Store forelæsninger er vanskelige læringsituationer - man kan ikke regne med, der er stort udbytte af dem."* Han fortsætter: *"At skulle gå mere på kompromis med forelæsninger ville rejse spørgsmål om, om det overhovedet er en god idé at afholde forelæsninger; hvis vi skal kunne stå inde for den læringsmæssige kvalitet. Det, at man er i auditoriet, gør potentialet for læring bedre. Men det er rigtigt, at det ikke er særligt fleksibelt; jeg synes generelt ikke, der er mange situationer, hvor man kan få fleksibilitet, uden det går ud over meget andet."*

Digitaliseringen af forelæsningserne ville altså kunne kompromittere det samlede udbytte af undervisningen, dels fordi det kan være sværere at gennemføre hybridundervisning, og dels fordi det kan gå ud over elevernes koncentrationsevne at befinde sig andre steder end Søauditorierne.

Nærmere adspurgt til instituttets holdning til, at den manglende digitalisering risikerer at ramme særlige grupper hårdere, henviser Thorup til universitetets tilbud: *"Der kan være mange forskellige grunde til, at folk bliver forhindret i at møde fysisk. Individuelle problemstillinger såsom sygdomme og funktionsnedsettelse er noget, dispensationssystemet, studievejledningen og SPS bør håndtere."* Thorup mener altså, at disse problemer hører hjemme hos andre af universitetets organer.

Et potentielt kompromis?

Men det er rammerne for studiet og den manglende fleksibilitet, der tvinger statskandskabere som Anne Sofie og et ukendt antal andre studerende til at vælge mellem helbred og undervisning. Det er ikke muligt at få en dispensation, der gør undervisningen mere fleksibel. Så instituttet, som fastlægger undervisningens rammer, må være dem, der står på mål for deres konsekvenser. Det er deres imperativ at prioritere mellem fleksibilitet og fast deltagelse. Det er velsagtens sandt, at en eventuel valgfrihed mellem deltagelse fysisk og digitalt ville hæmme den samlede læring, såfremt de studerende ikke kan administrere det. Men hvis man er forhippet på at holde hovedparten af eleverne i Søauditorierne fysisk, kunne man indføre en todelt ordning, hvor streaming blev gjort tilgængelig mod fremvisningen af en lægeerklæring. Ville udbyttet af disse digitale forelæsninger være lavere? Måske. Men alternativet er ofte ingenting.

Jonas Gejl Kaas: ”Det er et svagt Rusland, der har valgt at puste sig op, fordi landet indenrigspolitisk er splittet”

INTERVIEW AF WILLIAM KIERSTEIN NORDBY // williamnordby@hotmail.com

Klokken 4 om morgenen den 24. februar vil gå over i historien som det tidspunkt, hvor det stod klart for alle, at efterkrigstidens verdensorden lå i ruiner. Ruslands invasion af Ukraine kommer efter flere ugers troppeoptrapning og russiske forsøg på at legitimere et angreb. Den 21. februar underskrev den russiske præsident, Vladimir Putin, et dekret for at anerkende selvstændigheden af de to udbryderrepublikker i Donbass-regionen i det østlige Ukraine, Donetsk og Lugansk. Dermed skabte Putin en mulighed for, at de første russiske soldater kunne gå ind i Ukraine. Disse soldater fik senere selskab af langt flere, da situationen udviklede sig til en fuld invasion af Ukraine.

Efter Sovjetunionens sammenbrud udbrod den amerikanske politolog, Francis Fukuyama, at det liberale demokrati havde vundet, og at krig og territoriale konflikter hørte fortiden til. I kølvandet på Ruslands invasion af Ukraine står det klart, at Ruslands annektering af Krimhalvøen i 2014 var enden på ”The end of history”.

Forsvars- og sikkerhedspolitik står igen øverst på den politiske dagsorden. Derfor talte Kandestøberen allerede fredag den 18. februar med adjunkt på Institut for Statskundskab, Jonas Gejl Kaas, om årsagen til konflikten i Ukraine, og hvordan denne vil forløbe. Dermed er inter-

viewet foretaget inden Ruslands invasion af Ukraine, men dette gør ikke Gejl Kaas’ indsigter mindre relevante. Tværtimod.

Hvilken betydning har Ukraine for Rusland?

Ukraine er den russiske civilisations vugge. Ukraine som område var der, hvor den russiske nation startede med Kyivan Rus’ (Kijevriget, som fra 880 e.Kr. til midten af 1100-tallet var et rige domineret af Fyrstendømmet Kijev, red.). Men også rent kulturelt og religiøst betyder Ukraine meget for Rusland. Ukraine er arnestedet for den russisk-ortodokse kristendom, der kom fra Konstantinopel over til Krimhalvøen, hvorefter den har spredt

sig derfra. Den ortodokse kristendom er i dag en central del af den russiske verden, den såkaldte ”Russkij mir”.

Men man kan også sige, at det er deri, konflikten mellem Rusland og Ukraine ligger. I Rusland forstår man ikke, hvorfor Ukraine orienterer sig mere mod EU og Vesten end mod Rusland. Hele konflikten mellem Rusland og Ukraine begynder med Ukraines associeringsaftale med EU i 2013. Det ukrainske folk vil gerne tættere på EU. Men det er en sandhed med modifikationer, da Ukraine er et sammensat land. Vest for floden Dnepr, der går gennem Kyev, er man orienteret mod EU, mens man øst for floden

er orienteret mod Rusland. Associeringsaftalen ender i en folkelig opstand og et regimeskifte (Majdan-revolutionen, red.), da den tidligere ukrainske premierminister, Viktor Janukovitj, siger ”nej tak” til at gå tættere mod EU.

Dernæst rykker Rusland ind militært d. 27. februar 2014 på Krim. Fra april 2014 rykker Rusland også ind i det østlige Ukraine med en blanding af russiske banditter og efterretningsofficerer, der påbegynder et pro-russisk oprør med brug af lokale kræfter. Alt dette får en foreløbig afslutning med den anden Minsk-aftale i februar 2015. Her bliver Rusland og Ukraine enige om, at Ukraine skal give udvidet politisk selvstyre til de to udbryderrepublikker, Donetsk og Lugansk. Til gengæld skal Rusland give kontrollen med grænsen tilbage til Ukraine. Men der har været store problemer med denne aftale, eftersom Ukraine vil være sikker på, at de får kontrol med grænsen, før de giver udvidet autonomi, og Rusland ikke giver kontrol med grænsen, før Rusland ved, om Donetsk og Lugansk får udvidet autonomi, som de er blevet lovet. Dermed var der ingen tillid mellem parterne.

Situationen bliver ikke gjort nemmere af, at Rusland ser Ukraine som en lillebror i den russiske civilisation, og derfor vil russerne ikke finde sig i, at der bliver stillet krav til dem fra Ukraine. Ifølge Rusland skal Ukraine gøre, som landet bliver beordret til af storebroren i Kreml.

Det er ikke første gang, at Rusland har invaderet et andet land for at skabe uenigheder om grænsedragninger og dermed gøre det umuligt for landet at blive en del af NATO. Dette skete også i konflikten med Georgien. Kan vi se nogle paralleller?

Der ligger et stort puzzle i, hvorfor russerne egentlig gik ind i Donbass, for uenighederne om Ukraines grænsedragninger var allerede sikret med annekteringen af Krim. Ingen i Vesten anerkender, at Krim er en del af det russiske territorie. Den annektering alene er nok til, at jeg vil mene, at NATO ikke vil have Ukraine med.

Men i spørgsmålet ligger samme historie, som den, russerne fik lov til at turnere med angående NATO-topmødet i Bukarest, der gik forud for interventionen i Georgien i 2008, der også involverede to udbryderrepublikker, Abkhasien og Sydossetien. Denne russiske historie har handlet om, at Rusland blev nødt til at intervenere militært, hvis ikke Georgien og senere Ukraine skulle blive en del af NATO.

Men det er ikke helt rigtigt. Tyskland og Frankrig sagde allerede dengang, at Georgien og Ukraine ikke skulle være medlemmer af NATO. Dette skyldes ikke, at Tyskland og Frankrig har noget imod landene, men det er bare ikke en god idé, at Georgien og Ukraine bliver en del af NATO. Storbritannien fik dog lavet et kompromis dengang, der ikke lukker døren for et fremtidigt

medlemskab til landene, men heller ikke åbner døren for dem.

Derfor har jeg svært ved at forstå, hvorfor Rusland tænker, at et georgisk og ukrainsk NATO-medlemskab kunne blive en realitet.

Hvad er Putins formål med den igangværende konflikt?

Der er et strukturelt formål og et indenrigspolitisk formål.

I forhold til det første formål vil Putin gerne forandre den europæiske sikkerhedsarkitektur. Ifølge Putin skal amerikanerne forsvinde ud af Europa, da de ikke har noget at gøre her. Derudover ønsker Putin at lave en ny Europæisk Koncert med Frankrig, Tyskland og Italien, så Rusland selv kan bestemme, hvordan de sikkerhedsmæssige forhold skal være i Rusland.

Mere lokalt vil jeg mene, at denne konflikt, som starter i november 2021 med russisk troppeopbygning, er forårsaget af de vedvarende sanktioner mod Rusland. Donbass har været en utrolig stor hæmsko for Rusland i snart 8 år, og konflikten har gjort, at Rusland er isoleret internationalt. Putin havde nok håbet på, at hvis han samlede nok tropper langs den ukrainske grænse, så skulle han nok få lukket ned for den igangværende konflikt.

Den russiske befolkning er meget splittede om den nuværende konflikt. Ikke alle russere synes, at det er værd at bruge så mange ressourcer på to udbryderrepub-

likker i Ukraine. Der er ingen tvivl om vigtigheden af Krim i den russiske befolkning. Men Donbass er der meget tvivl om, og det ved Putin godt.

Derudover er der nogle indenrigspolitiske dynamikker, der er væsentlige. Russernes velfærd bliver ikke bedre, økonomien bliver mere sårbar, og det er svært at få investeringer ind til landet under Vestens sanktionsregime. Det er klart, at når det går økonomisk dårligere, end man har forventet, bliver befolkningen utilfreds med dem, der leder landet.

Men det er ikke kun hos den russiske befolkning, der er denne splittelse. Der er også splittelse hos den russiske elite. På den ene side er en gruppe af klassiske "Putin-støttere", der agiterer for en mere interventionistisk udenrigspolitik, hvor Rusland skal tage områder med mange etniske russere tilbage. På den anden side er en gruppe af oppositionspolitikere, der er imod en mere interventionistisk udenrigspolitik, fordi det tager ressourcer væk fra landet og skader befolkningen.

Det er grundet alt dette, at jeg mener, at det er et svagt Rusland, der har valgt at puste sig op, fordi landet indenrigspolitisk er splittet. Putin har et ønske om at få ro på bagsmækken og lave en hurtig aftale med Vesten om den europæiske sikkerhedspolitik.

Ser vi konjunkturerne til en ny Kold Krig?

Når man siger "Den Kolde Krig" skal man passe på med dens ideologiske konnotationer, for der er

ikke nogen verdensrevolution på tapetet længere. Dertil skal man passe på med at blive i analogien til Den Kolde Krig. Det sætter nogle forventninger til, hvordan konflikten fremadrettet vil udspille sig; altså at konflikten vil fortsætte med yderligere oprustning og rivalisering mellem Rusland og Vesten.

Men der ingen tvivl om, at vi mennesker er historiske individer, og vi ved, at der noget, der hedder Den Kolde Krig, der har været der før. Selv før denne konflikt i Ukraine har der været aftaler om nedrustning fra Den Kolde Krigs afslutning, der er blevet opsagt. Således kan man se, at forholdet mellem Rusland og USA allerede var blevet mere modsætningsfuldt. Enhver amerikansk tilstedeværelse bliver set som et nulsumsspil hos russerne.

Hvad vi skal kalde den nuværende situation, ved jeg ikke. Dog er der antræk til en lignende rivalisering og oprustning som under den kolde krig.

Tror du, at vi får en åben land-krig?

Jeg tror, at det er sandsynligt, at Rusland angriber Ukraine. Rusland har været ret "up front" i løbet af hele konflikten. Dette skaber nogle forventninger hos den russiske befolkning. Hvis ikke der kan sættes ord bag handling, ender Putin med at tabe ansigt. Derudover sætter det meget dårlige rammer for en diplomatisk aftale, hvis russerne forventer, at amerikanerne og Vesten skal acceptere et russisk diktat.

Vi kan ikke se, at russerne trækker deres tropper tilbage, selvom de siger det. Det kan tyde på, at der kommer en konflikt. Hvor stor, denne konflikt bliver, er et interessant spørgsmål. Et scenarie er, at Rusland genmilitariserer Donetsk og Lugansk for at vise, at Rusland var villig til at sætte ord bag handling. Men dette ændrer ikke på status quo.

Et andet scenarie er, at Rusland angriber Ukraine. Dette vil have katastrofale økonomiske konsekvenser for landet. Rusland vil ryge ud af SWIFT, der kommer endnu hårdere handelssanktioner, og vi lukker måske for gassen. Lige nu aftager EU 70 pct. af gassen fra Rusland. Men alt dette vil russerne være villige til at acceptere, fordi de forventer en hurtig krig, hvor de rykker helt frem til Dnepr ved Kyev. Her har de en god position til at lukke en handel med Vesten om at få Ukraine "finlandiseret". Dermed tror jeg ikke, at Rusland vil beholde landområder i dette scenarie.

Bliver Ukraine nogensinde medlem af NATO?

Det får du aldrig NATO til at sige, at Ukraine ikke gør. Men som nævnt var Frankrig og Tyskland meget klare omkring, at de syntes, at det var en dårlig idé med ukrainsk NATO-medlemskab. Jeg har svært ved at se, hvorfor Frankrig og Tyskland skulle have ændret holdning.

Jonas Gejl Kaas er adjunkt på Institut for Statskundskab på Aarhus Universitet.

POLITOGISK FORENING

Kære IFSK.

Vinteren er slut og foråret står for døren. Vi træder nu ind i marts og det betyder, at det er den første måned for den nye PF-bestyrelse. Vi er alle super spændte på det kommende år og vi glæder os til at afholde alverdens arrangementer og fester for jer.

Den kommende tid vil der være flere forskellige PF-arrangementer. D. 9. marts afholder vi kapsejladssangsdag i samfundsfaglig kantine fra kl. 16-19, Vi gerne vil have jeres hjælp til nogle sprøde bars, så vi kan få den fedest mulige kapsejladssang! Der vil være mulighed for at købe øl og sodavand. D. 11. marts er afholdes lang bar, og PF-fest ugen efter d. 18.

Svar: 1: 29/4 2: 16/4 3: 1.950kg

Som sagt er vi trådt ind i forårsmånederne. Derfor har vi lavet en lille forårsquiz, for at hylde månederne, hvor det hele bliver lidt lysere.

1. Hvilken dag afholdes Kapsejlads?
2. Hvornår har dronningen fødselsdag?
3. Hvor mange kilo chokolade blev brugt til verdens største

D. 21. februar afholdte vi, i samarbejde med Students Sustainability Club og Politologisk Økonomisk Forening, en klimadebat, hvor både politikere og virksomheder deltog. Debatten satte bl.a. fokus på, hvordan afgifter kan anvendes til at fremme den grønne omstilling og, hvordan tilskud til ny teknologi kan tilvejebringes Arrangementet havde et stort fremmøde, hvilket vi er meget taknemmelige for.

// PF- Bureaukratisk Basarm

Musik-Magistraten:

AF JEPPE KJÆRGAARD // jkjaergaard0304@gmail.com

Velkommen til Musik-Magistraten. Her vil jeg månedligt trække nogle af mine yndlingsalbums ned fra musikhylden og fortælle om, hvordan og hvorfor de er specielle, og hvorfor du skal give dem et lyd og gøre dig selv en tjeneste.

Jeg vil fortsætte min serie, hvor jeg udvælger mit yndlingsalbum for hvert år siden 1960'erne til i dag. Sidste måned havde jeg 70'erne i fokus, hvilket denne måned vil panorere videre til 1980'erne.

En lille disclaimer: Da jeg allerede har skrevet en hel guide til 6 Prince-albums i oktober 2021, så ville denne artikel hurtigt blive en gentagelse af den. Derfor skriver jeg ikke om nogle af hans albums i denne artikel, så der i stedet kan være plads til nogle nye værker.

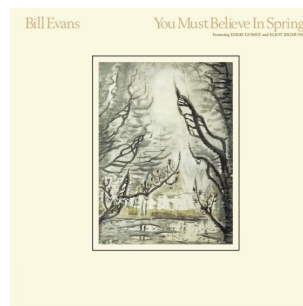
1980 – Remain in Light, Talking Heads

Første nummer på Remain in Light rammer som et pulserende tog, der insisterende tager dig med og kører derudad, drevet af afrikanske rytmer og David Byrnes messende vokaler.

På eminent vis formår Talking Heads at drage musiske brikker fra mange verdenshjørner og sætte dem sammen til et skævt, men ekstremt veldefineret lydbillede. Første side af pladen (til og med The Great Curve) er præget af disse afrikanske rytmer, men de bliver skiftet ud på den anden side. Her åbnes ballet med pophittet *Once In A Lifetime*, som markerer toppen af den sidste halvdel af rejsen. Toppen i den forstand, at man efterfølgende bliver trukket dybere ned i en mørk atmosfære. Her er *Listening Wind* et godt eksempel, som på kold og steril vis beretter fra en terrorists synspunkt. *The Overload* får lov til at lukke albummet på fantastisk vis og er lyden af Talking Heads, der aktivt forsøger at lyde som post-punk bandet *Joy Division* – selvom Talking Heads aldrig havde hørt dem. De gjorde det udelukkende ud fra den beskrivelse, de havde fået af *Joy Divisions* musik. Personligt må jeg sige, at de rammer imponerende tæt på målet.

Honorable mentions: *Scary Monsters (And Super Creeps)* af David Bowie, *Dirty Mind* af

Prince og Ambient 2: The Love Symbols Album

1981 – You Must Believe in Spring, Bill Evans

For at være ærlig finder jeg ikke 1981 et af de stærkeste år i musikhistorien. Dog vil jeg advokere stærkt for dette formidable album af (i min optik) den bedste jazzpianist til dato. På dette album får Bill Evans' fingre lov til at glide over tangenterne og skabe en funkende melankoli, som han ved tangenterne formåede at perfektionere. Indspilningerne og udgivelsen af albummet er dog præget af sørgelige omstændigheder. Første nummer er dedikeret til Evans' kone, Ellaine, og *We Will Meet Again* er dedikeret til Evans' bror, som begge havde begået selvmord. Albummet blev udgivet i september 1981 som følge af Bill Evans' død. Det giv-

De bedste albums fra 1980'erne

er en dyne af sørgmodighed over numrene, der ellers alle passer perfekt til en sen aften, hvor man har brug for noget god stemningsjazz.

Honorable mentions: *Architecture & Morality of Orchestral Manoeuvres in the Dark*, *Non-Stop Erotic Cabaret* af *Soft Cell* og *Computerwelt* af *Kraftwerk*

1982 – Thriller, Michael Jackson

Jeg har personligt taget Thriller for givet i mange år. Størstedelen af numrene har ligget på ryggraden, siden jeg var barn, og der gik lang tid, før jeg gik tilbage til albummet og var i stand til at anerkende det som det mesterværk, det er. Men det står soleklart, at der er tale om det perfekte popalbum, som stadig insisterende varierer mellem udtryk og genreindflydelser. Overlæggeren for popproduktion vil for altid være målt op imod, hvad Michael Jackson og Quincy Jones formåede at skabe

på Thriller, og som jeg sidder og hører det nu, føles det vanvittigt, at dette er skabt for 40 år siden (og af en blot 23-årig Michael Jackson!). Derudover vil jeg give verdens største skud ud til sangen, *Baby Be Mine*, som på mærkelig vis har formået at gå under mainstreamens radar. For mig er det det lækreste popnummer, der nogensinde er blevet lavet.

Honorable mentions: 1999 af Prince, *The Dreaming* af Kate Bush, og *Pornography* af The Cure

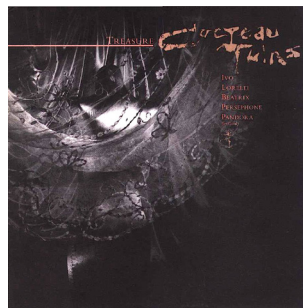

1983 – Speaking in Tongues, Talking Heads

Endnu engang bliver jeg nødt til at sætte Talking Heads i rampe-lyset. På *Speaking in Tongues* dykker bandet længere ned i de afrikanske rytmer og skaber på skøn vis et af de mest sitrende albums, jeg kan komme i tanke om. Jeg har tidligere beskrevet dette album som det sjoveste at handle ind til, og det står jeg

stadig ved den dag i dag. Lige-egyldigt hvilke omgivelser jeg befinder mig i, kan jeg ikke sidde eller stå stille, hvis *Speaking in Tongues* er i mine ører. Jeg anbefaler dig at sætte *Making Flippy Floppy* eller *Pull up the Roots* på, og jeg er sikker på, at du vil have samme oplevelse. Dette album lagde grundlaget for den (måske objektivt set) bedste koncertoptagelse nogensinde, *Stop Making Sense*, som er at finde på YouTube. Gør dig selv en tjeneste at tjekke det ud.

Honorable mentions: *Power*, *Corruption & Lies* af New Order, *Apollo: Atmospheres & Soundtracks* af Brian Eno og *Head Over Heels* af Cocteau Twins

1984 – *Treasure*, Cocteau Twins
Med *Treasure* begyndte skotske Cocteau Twins for alvor at lægge fundamentet for den drømmende lyd, som de senere skulle perfektionere i 90'erne. *Treasure*

viser fra første nummer, hvilken æterisk rejse man skriver sig op til, når man lader sig ride på *Cocteau Twins* lydølger. Med Elisabeth Fraziers flydende vokal i centrum, der luftigt udtrykker uforståelige ord, bevæger man sig ind i en gotisk fantasiverden, man nemt kan forsvinde i. Det er også værd at italesætte Robin Guthries formidable produktionssarbejde, som virkelig var indflydelsesrigt på det næste årti af alternativ rockmusik – herunder i særdeleshed genren *shoegaze*, som jeg kommer til at skrive en del om i næste måned.

Honorable mentions: *Purple Rain* af Prince, *The Smiths* af The Smiths og *Structures from Silence* af Steve Roach

Kate Bush

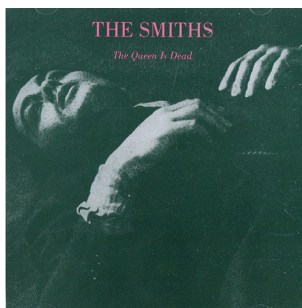
Hounds Of Love

1985 – Hounds of Love, Kate Bush

Kate Bush er et af musikhistoriens største genier, og *Hounds of Love* står som hendes magnum opus. Bush byggede sit eget studie i sit hjem, så hun kunne gå til og fra arbejdet på albummet. Første side af den originale plade (til og med *Cloudbusting*) er sprængfyldt med kræftfyldte popsange med produktionsmæssige højder, der ikke kan toppes. Et enkelt nummer står ud, *Mother Stands for Comfort*, som er

en minimalistisk steril fortælling om en mor, som erklærer sin ubetingede kærlighed til sin søn, der har begået et mord. På fantastisk vis spejler det soniske billede det uhyggelige lyriske indhold og skaber et af mine personlige højdepunkter på albummet. Den anden halvdel af pladen starter et helt nyt værk, *The Ninth Wave*, som er et konceptuelt værk om en kvinde, som flyder alene rundt i havet og kæmper for sit liv. Det er et psykedelisk mesterværk, hvor man både kommer i dialog med djævelen, et gregoriansk kammerkor og irsk folkemusik. Overordnet set er dette et af de vigtigste albums, som inspirerede og banede vejen for utallige kreative kvindelige musikere, som har udfoldet sig i årene efter.

Honorable mentions: *Songs from the Big Chair* af Tears for Fears, *The Head in the Door* af The Cure og *Low-Life* af New Order

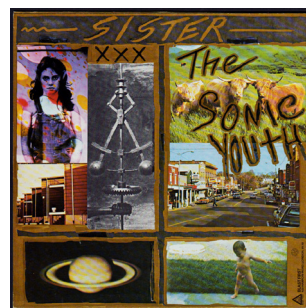

1986 – The Queen is Dead, The Smiths

Næsten al indie-rock/pop, der er kommet efter 1980'erne, har The Smiths at takke. *The Queen is Dead* er i mine ører deres absolutte mesterværk, hvor Morrisseys fløjlsbløde trubadurfraseringer og Johnny Marrs guitargenialiteter

får lov til at udfolde sig i en skøn symbiose. Dette resulterer i et sæt af sange, som har ekstremt mange lag at dykke ned i, og er på denne vis musik, man kan bruge timer på lade sig drukne i. Om det er Morrisseys lyriske skrøbelighedskomplekser, politiske kommentarer, de melodiose omkvæd eller Marrs catchy guitarmelodier, er der rigeligt med genistreger at gribe fat i. I særdeleshed står sangen *There Is A Light That Never Goes Out* ud for mig, som meget muligt er indehaver af det bedste omkvæd, jeg har hørt. Jeg håber, du vil give det et lyd og på et tidspunkt skråle med på: *”And if a double-decker bus crashes into us. To die by your side is such a heavenly way to die”*.

Honorable mentions: *Parade* af Prince, *Brotherhood of New Order* og *Please* af Pet Shop Boys

1987 – Sister, Sonic Youth

Sonic Youth var et band, hvor der skulle gå lang tid, før jeg turde at dykke ned i deres katalog, da deres omdømme som de største støjrockere nogensinde virkede meget intimiderende. Med alternative stemninger fra deres guitarer og lange passager med dissonansfyldt støj skulle jeg ligeledes bruge tid på at forstå, hvad folk så som væren-

de så tiltrækkende ved deres lyd. Det endte med at være på deres album *Sister*, hvor jeg knækkede koden. Her synes jeg, at de finder en formidabel mellemvej, hvor de ikke går på kompromis med deres nihilistiske støjfyldte punkudtryk og samtidig skaber nogle ekstremt catchy sange. Derudover er det ganske simpelt et meget velkonstrueret album, som er produceret perfekt til Sonic Youths lydbillede. Ud over de naturligt meget fremtrædende guitarkaskader, der dominerer hele albummet, vil jeg også sætte et spotlys på Steve Shelleys formidable trommer. Men giv agt, Sonic Youth er lidt besværlige at høre til tider – dog er der intet andet, der kan antænde den samme rå flamme i min hjerne, som deres forvrængede støjbillede.

Honorable mentions: *Sign O' the Times* af Prince, *Actually* af Pet Shop Boys og *Kiss Me Kiss Me Kiss Me* af The Cure

1988 – Spirit of Eden, Talk Talk
Størstedelen af dette album er indspillet over lange sessioner i komplet mørke, som efterfølgende er klippet og strikket sammen til et af de mest spirituelle musikværker, jeg har oplevet. Og jeg vil virkelig sige, at dette er et album, som man oplever. Mange

af numrene veksler mellem støjfyldte passager, der på dynamisk vis naturligt udvikler sig til smukke, rolige oaser. På denne vis har mange numrene en ekstremt levende karakter, som nærmere synes at være kontrolleret af naturens kræfter end af mennesker. Efter de 4 første numre begynder albummet at falde til ro, næsten som at gå rundt i en skov efter en storm, eller som endeligt at være kommet hjem fra en lang, hektisk rejse. Her er specielt nummeret *I Believe in You* formidabelt smukt og har en forfærdeligt tragisk historie. Sangen er skrevet af Mark Hollis (frontmanden og sangskriveren fra Talk Talk) til hans bror, Ed, i et håb om at overtale ham til at stoppe sit heroinmisbrug. Dog kom dette forsøg for sent, da hans bror døde af sit heroinmisbrug i samme måned, som sangen blev udgivet.

Honorable mentions: *Surfer Rosa* af Pixies, *Straight Outta Compton* af N.W.A. og *Daydream Nation* af Sonic Youth

1989 – Disintegration, The Cure

Fra åbningsnummerets vindspil, der bliver overtaget af mastodontiske synthesizerakkorder, til lukkenummerets ensomme synthorgel, der ringer showet ud, er

Disintegration et absolut powerhouse af storslået sangskrivning og veleksekveret produktion. Det er et langt album på lidt over 70 minutter, der ligeledes er fyldt med mange lange numre, der er længere end 6 minutter. Dog er der for mig ikke et eneste sekund, hvor jeg ikke er komplet opslugt af Robert Smiths gotiske verden, hvor kærligheden og livets skrøbelighed står i centrum. Nogle numre som *Lovesong* eller *Lullaby* er ekstremt catchy, hvor andre sange som *The Same Deep Water as You* eller *Disintegration* er langtrukne numre, som på insisterende vis drager lytteren ind i en mørk verden ved hjælp af repetition og atmosfæriske lydbilleder. Dette er et af musikhistoriens ubetingede mesterværker, og jeg håber, at du giver dig i kast med det.

Honorable mentions: *Technique* af New Order, *Like A Prayer* af Madonna, *The Sensual World* af Kate Bush og *Doolittle* af Pixies

Gode råd til praktikansøgningen

AF JULIE BØTTCHER // juliebottcher1@gmail.com

De kommende snigende ind på én hurtigere, end man regner med: Ansøgningsfristerne til praktikpladserne. Baseret på min egen såvel som andres erfaringer og tips fra praktikansvarlige på mit praktiksted, kommer der her nogle råd til de af jer, der er lidt forvirrede over, hvor man skal starte, og hvad man skal gøre.

---

1. Begynd i god tid!

God tid betyder bedre forudsætninger for et overblik. Der er mange steder og tætte deadlines, så du har brug for et overblik.

Start med at finde de steder, du gerne vil i praktik hos. Jeg brugte PF's Facebookgruppe, um.dk til henvisninger til ambassader, AU's jobbank, Aarhus Kommunes hjemmeside og praktik.dk. Der bliver løbende slået nye stillinger op.

Find alle dine statskundskabs-skills frem og lav en flot liste (måske endda en tabel) over de steder, du er interesseret i, og skriv de ansøgninger, du har kortest tid til, først.

Og ja. Det kan godt betyde, at du

ender med at skrive fire ansøgninger på en dag og rent faktisk skal sætte tid af til det i din kalender. Men tænk på resultatet: Et fedt praktikophold!

Obs: Hvis du gerne vil i praktik et sted, der ikke har et opslag, så tag kontakt til dem pr. mail eller telefon: Jo før, jo bedre. Nogle steder er ikke vant til at have praktikanter eller er ude sent, men det kan sagtens lykkedes at få en plads dér (jeg taler af erfaring!).

2. Skyd med spredehagl

Praktikansøgningerne og praktiksamtalerne kan være en god måde at dyppe tæerne i den store arbejdsmarkedspøl. Når du kommer til samtale, får du hurtigt et

billede af opgaverne i den pågældende virksomhed eller institution.

På den måde får du udvidet din horisont for, hvad du synes er spændende og gerne vil arbejde med, ikke blot som praktikant, men også som nyuddannet. Afklaringen var noget af det, jeg var allergladest for ved hele processen.

Så søg alt, hvad du kan! Også de stillinger, du er i tvivl om. Jeg oplevede selv, at nogle af de opslag, der lød mest spændende, ikke var ligeså sindsoprivende til samtalen og vice versa. Ligesom ansøgerne kan virksomhederne altså også godt finde på at

oversælge sig selv.

3. Brug DJØF og Akademikernes A-kasse

På Akademikernes A-kasse finder du gratis skabeloner til ansøgning og CV. Det samme gælder DJØF's hjemmeside, og som medlem af DJØF kan du tilmed få feedback på dine ansøgninger. Men husk, at det er skabeloner og inspiration – det betaler sig at skrive ansøgninger målrettet opslagene i stedet for at fyre nogle standardiserede floskler af.

Husk også, at skabelonerne er tilgængelige for alle. Min praktikvejleder på praktikstedet har givet udtryk for, at det kan være enormt tydeligt, hvem der har

kigget hos DJØF ... på godt og ondt.

4. Det praktiske: AU's regler

Når du skal i praktik, skal du lave en praktikaftale med praktikstedet, der beskriver det faglige indhold og timetal for praktiken. Den skal godkendes af din interne praktikvejleder, som er en videnskabelig medarbejder på instituttet (som du selv finder og kontakter).

Mellem 1.-5. maj skal du tilmelde dig projektorienteret forløb i STADS. Inden 15. august skal praktikaftalen og godkendelsen fra din vejleder sendes til studieadministrationen (*det kan du læse mere om under studie-*

portalen for statskundskab og samfundsfag under Undervisning → *Projektorienteret forløb (praktik)* → *Ansøgning og godkendelse*).

1. marts er der deadline for din praktikrapport – hvordan den skal udformes, snakker du med din vejleder om.

3 hurtige fra en praktikansvarlig hos TrygFondens Børneforskningscenter

- 1) Gør din motivation for netop den praktikplads tydelig.
- 2) Skriv dine kvalifikationer aktivt ind i stedets arbejde.
- 3) Oprigtigt reflektér over dine egne ønsker og forventninger til praktikstedet under samtalen.

Min farfar om at blive ældre

INTERVIEW AF KIRSTINE EKLUND // kireklund@gmail.com

"Hvis du bliver handicappet, så skal du kunne mindst det, som alle de andre kan, og helst lidt til. Det er sådan, det driver dig frem. Det gør det hele livet. Også når man er blevet 90. Man skal videre."

Erik Eklund er født den 18. februar 1932 i København. Den 18. februar 2022 fyldte han 90 år, og jeg havde fornøjelsen af at interviewe ham dagen efter i hans hjem i Aalborg. Han er nemlig min farfar.

Min farfars lille stue er propfyldt med planter, malerier og møbler, hvoraf mange er de selv samme, som jeg husker fra mine barnedomsferier i Skelund. Det er en lille by 40 minutters kørsel fra Aalborg, som min farmor og farfar har boet i sammen hele mit liv – lige indtil hun døde i 2018. Når man kom på besøg der, var der altid frisk hjemmebag, kaffe på kanden og hyggeligt samvær. Disse ting består i dag, når man besøger min nu 90-årige farfar alene i hans lejlighed. Han byder mig da også på både friskbagt

chokoladecake og kaffe, så snart jeg træder ind ad døren.

Mit første spørgsmål er noget banalt: Hvordan føles det at fylde 90? Og min farfars overraskende svar lyder, at fødselsdagen allerede begyndte dagen før den egentlige dag: *"Efter jeg havde været på biblioteket, gik jeg ind på en restaurant, der hedder 'La Petite France'. Der har jeg været flere gange og spise nogle forskellige små franske retter. Denne gang var det en dyrepaté med et glas rødvin til. Det gjorde jeg for at fejre min sidste dag, hvor jeg var 89."*

Det er meget symptomatisk for min farfars tilgang til tilværelsen at gøre den slags. Han er en herre, som sætter stor pris på livets smagfuldheder såsom vin,

gastronomi, bagværk og specialøl. Alligevel er der noget rørende over det at gå ud og fejre sig selv. Hvorfor lige præcis 90 er en særlig fødselsdag, hænger sammen med de minder, der er knyttet til runde fødselsdage:

"Det, jeg har tænkt meget på op til fødselsdagen, er alle de runde fødselsdage, som man har haft. Alle de fester, vi har holdt pga. runde fødselsdage. Når man så lægger fester til, fordi vi også har haft mærkedage for vores bryllup – kobberbryllup, sølvbryllup, guldbryllup og diamantbryllup – så er det jo rigtig mange fester. Man tænker jo meget på det, fordi man forbinder det med familien. Man mindes familie. Den tidligere familie, som nu er døde for mange år siden, og som har været med til de mange fester."

En af de hårde ting ved at blive gammel er de mange, man mister undervejs i livet. Ikke desto mindre er farfar taknemmelig for at have levet så længe på trods af al den sygdom, han har oplevet i sit liv. Hans livs første operation fandt sted, da han var 9 måneder gammel. Det var for en livstruende kikhoste. Operationen lykkedes heldigvis, men den svækkede hans kirtel i halsen. Da han var 6 år, ledte det til en så voldsom halsbetændelse, at den gik ned i hans venstre ben som knoglemarvsbetændelse. Han endte med at være indlagt i 9 måneder på en voksenafdeling, og da han endelig blev udskrevet, skulle han lære at gå på ny.

"Det var en meget speciel oplevelse og også så voldsom en oplevelse, at man har svært ved at huske tiden før. Det er kun ganske få ting, jeg kan huske fra før, jeg var 6 år gammel. Min far var gammel gymnast, så han trænede mig i at gå, når han havde tid. På den måde kom jeg til gå igen. Jeg var dog bagud i fysisk udvikling; jeg var mindre, og jeg haltede. Men jeg har aldrig nogensinde oplevet at blive mobbet i skolen."

Jeg stiller selvfølgelig det eneste naturlige spørgsmål: Hvorfor ikke? Og farfar smiler venligt til mig over sine firkantede brilleglas med et simultant træk på skuldrene. *"Det har tit undret mig, at jeg ikke blev mobbet. For mobning har jeg set i alle udstrækninger både blandt børn og voksne – desværre også voksne. Men det blev jeg så ikke. Jeg har måske altid haft en eller anden*

god mulighed for at kunne snakke med folk. Jeg oplevede allerede, mens jeg gik i skole, at hvis nogle kammerater havde brug for nogen at snakke med, så kom de og snakkede med mig."

Jeg foreslår nonchalant, at farfar måske altid har været en naturlig leder. Han nikker bekræftende; den tanke har også slået ham i årernes løb. I hans arbejdsliv endte han da også sin karriere med at være leder, hvilket var en kærtkommen udfordring efter mange år som værktøjsmager. Her var det vigtigt for ham at lede med tillid fremfor kontrol:

"Jeg ønskede ikke at lede som mine forgængere. Det skulle være bygget på gensidig tillid. Før i tiden havde man jo stempele, så man stemplede ind, når man kom, og ud igen når det var fyraften. Nogle steder skulle man endda stemple ud og ind, når man gik på toiletet. Det var kontrol på kontrol. Jeg ville bygge det op på, at det skulle være tillid. Så jeg fjernede det. Ikke noget med at stemple. Man skal stole på sine folk."

Selv efter han gik på pension, fortsatte farfar med at engagere sig i frivilligt arbejde og det lokale foreningsliv i Skelund. I dag går han til akvarelmaling, kor og endda gymnastik, hvor han forsikrer mig om, at han ikke er alderspræsidenten. Der er en dame på holdet, som snart fylder 97. Jeg har længe været imponeret over farfars mange aktiviteter, så mit næste spørgsmål går på, hvordan han bevarer energien

og livsglæden. Det ler han ad og udbryder: *"Jeg er optimist!"* Men så uddyber han: *"Jeg tror, at nogle af de alvorlige ting, man har været igennem - eksempelvis grundet sygdom - gør et eller andet ved en. Det gør noget ved en på den måde, at man er taknemmelig for, at man har overlevet de ting. At man kan komme videre, og at man kan magte det. Man får en styrke, og den styrke bruger man både til at styre sig selv, og med hensyn til hvad man udvikler sig til; hvad man gerne vil arbejde med, og hvad man vil med sit liv."*

Man bruger det til en personlig udvikling, som fortsætter hele tiden. Man bliver ved, fordi man gerne vil blive ved. Man stopper ikke. Og hvis der er et eller andet, der stopper en, så finder man en måde at komme uden om det på. Det tror jeg måske kommer fra medfødte evner, men det kommer også pga. det, man har været igennem. For hvis du bliver handicappet, så skal du kunne mindst det, som alle de andre kan, og helst lidt til. Det er sådan, det driver dig frem. Det gør det hele livet. Også når man er blevet 90. Man skal videre."

På dette tidspunkt i interviewet er vi løbet tør for kaffe, og vi er nået til de ting, der virkelig betyder noget. Om man er 90 eller 22. Så jeg spørger til noget, som jeg personligt frygter at opleve senere i mit liv: at fortryde og at miste. Først spørger jeg, om farfar har en stor fortrydelse i sit liv, eller om han ville ønske, at han havde prioriteret sin tid anderledes. Til

det er svaret et rungende nej:

"Nej, egentlig ikke. For jeg har været glad for at vågne hver morgen, glad for at komme i gang med en ny dag; jeg har altid været glad for at komme på arbejde." Svaret på, hvad han har været mest taknemmelig for i sit liv, er ikke overraskende i samme boldgade: "At leve. Forstået på den måde, at jeg for det meste har været rask og sund. Og så vidt det har været mig muligt, har jeg kunne leve godt og stå op hver dag og være glad for at møde på mit arbejde."

Trods farfars livsmod og taknemmelighed for et langt liv var der alligevel et særligt udfordrende år, der begyndte i marts 2018 og sluttede i marts 2019. Det startede med hans ægtefælles død og sluttede med hans datters. Derefter kom en periode, hvor han skulle vænne sig til at leve uden halvdelen af sin familie. En periode, som unægtelig må have været hård. Jeg spørger, hvordan i alverden han har formået at komme tilpasse sig den livsforandring?

"Det har jeg, fordi jeg stadig havde en familie, som jeg skulle være noget for. Når man har været gift i så mange år, som farmor og jeg var, så var vi også godt klar over, at en af os ville dø på et eller andet tidspunkt. Vi kunne ikke blive ved med at leve begge to. Farmor levede jo i mange år med sygdom, som hun kunne være død af på et meget tidligere tidspunkt. Men det skete ikke, takket være at vi levede et

godt og harmonisk liv, og at vi levede sundt."

Min farmor havde en alvorlig diabetes, som endte med at gå i nyrene, og hun skulle ifølge lægerne have dialyse. Ikke desto mindre formåede hun at udskyde behovet for den hårde behandling et års tid ved at leve meget sundt og følge en disciplineret kostplan. Der kom imidlertid et punkt, hvor dialysen blev livsnødvendig. Og da hun så fik demens og ikke længere kunne modtage dialyse om natten, begyndte tiden at

rinde ud. Farfar lægger vægt på, at det særligt var familien, der holdt ham oppe, da farmor døde. Det var derimod sværere, da hans datter, Jane, døde et år senere.

"Familien har været meget tættere knyttet til mig i den tid, og de er der også for en. Jeg synes ikke, det var svært på den måde, fordi jeg havde noget at tage mig til. Det var ikke bare mig selv. Jeg havde jo familien, og jeg havde nogle andre mennesker at tage mig af – og var stadig aktiv med flere ting. Så jeg gravede mig ikke

ned i noget hul. Men det var så alligevel sværere, da Jane døde. Fordi det var for tæt på hinanden, at man mistede to. Og der er et eller andet med, at ens børn ikke skal dø for en selv. Det hører ikke nogen steder hjemme."

Efter farmor og Jane døde, var farfar og min far de eneste tilbage. Farfar flyttede til Aalborg for at komme tæt på vores familie, og derfor har han tilbragt langt mere tid med særligt min far. Jeg spørger ham, hvordan det har ændret hans forhold til sin tilbageværende familie at opleve to så voldsomme tab inden for et år.

"Jeg er kommet tættere på din far. Jeg tror, at din far måske har lidt en smule under, at Jane var syg, så vi tog os meget af hende. At hun kom og besøgte os en gang om ugen, og det tætte forhold som vi havde til hinanden. Det fandt jeg ud af, efter Jane var død, og især efter jeg kom hertil, hvor vi nu er sammen så ofte. Der gav din far udtryk for, at nu var det hans tur til at være sammen med mig. Det vil sige, at han har manglet noget. Det har jeg haft lidt samvittighedsnerver over. Men jeg er glad for at være så meget sammen med ham nu. Og jeg føler måske også, at vi indhenter noget, der har været lidt forsømt."

Efter det svar ser farfar mig lige i øjnene med et blik, som er kærligt, men også knivskarpt. Jeg tænker, at han har gennemskuet mig. Og det har han. Han konstaterer, at der ligger et dybere spørgsmål bag mine mange spørgsmål. Det har han selvfølgelig ret i.

"På en eller anden måde har du lagt i dine spørgsmål, hvad man har at leve for. Også når du tager udgangspunkt i, da farmor døde. Hvad lever man videre for? Man lever videre for sin familie, for sine børn og børnebørn, for sine nærmeste. Fordi man gerne vil være noget for dem. Og man gerne vil se dem udvikle sig og se, hvad de bliver til. Jeg vil meget gerne følge med i deres liv så længe som muligt."

Jeg ved fra mange samtaler med farfar, at det betyder utroligt meget for ham at se tidligere generationers træk gå igen i familien. Han nævner, at det især er evnen til at skrive eller et nært forhold til musik og kunst, som han oplever gå igen. Jeg spørger, hvad han særligt glæder sig over at se. Her bliver oldebørnene selvfølgelig nævnt:

"Der er to af mine oldebørn, der får undervisning i musik. Ane lærer at spille på cello, som også har været Katrines (hendes mor, red.) lærer. At komme og besøge dem, og Katrine sætter sig med sin cello, og Ane sætter sig med sin, og hun spiller noget sammen med sin mor... det bliver jeg rørt over. Eller at komme hjem til Mette og Gerd, hvor det så er Emily, som sætter sig til klaveret og spiller. Det har været dejligt at se. Altså det er jo det, der er med til at gøre, at man lever. Man lever, når man ser sådan nogle ting. Man lever med i familiens udvikling."

Til slut spørger jeg, om farfar har et råd, han gerne vil give videre

til os studerende, der er på vej ud i voksenlivet. Han har trods alt en del års erfaring at dele ud af – år med både livsnydelse, store tab, arbejdslyst og svær modgang med sygdom. Jeg efterlader hele hans svar til jer her og lader artiklen ende på den note. Ingen afrunding, jeg kunne finde på at skrive, kan leve op til det alligevel.

"Jeg synes, at I skal forsøge at finde et mål at gå efter. Prøve

måske undervise små børn eller berige andre voksne med sin viden? Man skal finde noget, som man er sikker på, man kan få arbejdsglæde ved. At man får lyst til at stå op hver dag og bare komme i gang med arbejdet.

Jeg kan forstå, at du gerne vil holde en lille pause. Det kan også være meget fornuftigt at holde en pause for at gøre op med sig selv, hvad man egentlig vil. Under alle omstændigheder vil det, du har

at ransage jer selv: Hvad er det egentlig, jeg vil med mit liv? Den bedste måde, man kan starte sit arbejdsliv på, er at finde noget, man virkelig vil gå ind for. Og der tænker jeg ikke på at tjene penge. Jeg tænker på at kunne bruge sit hoved og være tilfreds med det, man arbejder med. Derudover synes jeg, at man skal tænke meget på, om det, man vil arbejde med, også gør noget for samfundet. Vil man gøre noget

gjort indtil nu, gavne dig resten af dit liv. Der er ikke noget forgjort ved noget. Det er ikke sådan, at hvis man stopper med noget og går over til noget helt andet, at man så har spildt det – man har aldrig nogensinde spildt noget. Men altså mit bedste råd er, at man skal beskæftige sig med det, som man er mest passioneret omkring."

BREVKANDEN

AF FREDERIKKE RAFN // frederikerafnpetersen@gmail.com
& NIELS MUNKHOLM // nielsmunkholm@hotmail.com

Kære brevkanden. Jeg overvejer at droppe ud. Hvad skal jeg gøre?

Hilsen tvivleren

Kære tvivleren.

Det er unægtelig en kedelig affære at være i tvivl om sit studievalg. Personligt har vi her i Brevkanden også oplevet at være i tvivl om vi bare skulle tage springet og droppe ud.

Den tvivl plejer vi at løse ved at tage nedenstående quiz. Det skal dog siges, at vi på ingen måde er studievejledere og opfordrer alle til at tage forbehold for, at quizzen blot er nærværende forfatteres måde at afgøre tvivlen på og ikke nødvendigvis den mest optimale måde at træffe en så vigtig beslutning.

Hvorfor overvejer du at droppe ud?

A: Alle mine venner er droppet ud.

B: Jeg brænder oprigtigt for at lave noget andet.

C: Jeg har ikke lige umiddelbart overvejet at droppe ud.

Kan du på nogen måde forestille dig at arbejde i kommunen?

A: Ja, det kunne faktisk være okay spændende.

B: Nej, det siger mig umiddelbart ikke lige noget.

C: Somme tider kan jeg godt se mig selv i kommunen, men jeg kan også godt komme i tanke om noget, der lyder mere nice.

Har du fået en idé til en god business, som du gerne vil køre ved siden af studiet?

A: Nej, jeg har ikke lige noget på tegnebrættet.

B: Ja, jeg tror snart, at den er klar til Løvens hule.

C: Jeg har et par forskellige idéer, men jeg gider ikke at prioritere min tid på at starte en business.

Har du en plan med at droppe ud?

A: Nej, jeg romantiserer nok lidt idéen om at droppe ud, så jeg kan slippe for at sidde i Søauditoriet kl. 8 hver fredag.

B: Ja, jeg har en plan B, som jeg er klar til at eksekvere, hvis jeg dropper ud.

C: Jeg ved ikke, hvad jeg ellers skulle lave, hvis jeg droppede ud nu.

Går du og joker meget med, at du snart dropper ud til dine venner?

A: Jeg kan godt finde på at lave en joke med det, men kun til mine nærmeste venner.

B: Nej, jeg tager min tvivl ret alvorligt og har ikke lyst til at joke med den.

C: Ja, det er noget vi tit joker med i vennegruppen, når vi sidder med en kedelig ugeseddel.

Er det fordi, at du fik dårlige karakterer til sidste eksamen?

A: Ja!

B: Nej

C: Ved ikke

Er det fordi, at dem i Nobel-parken ikke gider at spille beer pong med dig, når du siger, at du læser Statskundskab?

A: Ved ikke

B: Nej

C: Ja!

Har du snakket med studievejledningen om, at du overvejer at droppe ud?

A: Nej

B: Ja

C: Ved ikke

Du har fået flest A'er: Vi vil i Brevkanden vurdere, at du ikke helt har gjort dig nok tanker omkring konsekvenserne ved at droppe ud og at du fortsat er i en procesfase, hvor det kræver mere afklaring, før du træffer beslutningen. Eksempelvis oplever alle at få dårlige karakterer på Statskundskab og vi i Brevkanden tror personligt ikke på, at din arbejdsgiver i kommunen går op i, at du fik 02 i Mikroøkonomi. Vi anbefaler dig at kigge forbi studievejledningen til en snak.

Du har fået flest B'er: Vi vil i Brevkanden vurdere, at du er klar til at logge ind på dropud.nu og få det overstået. Der er noget andet godt, der venter på dig derude! Vi ønsker dig al held og lykke i fremtiden.

Du har fået flest C'er: Vi vil i Brevkanden vurdere, at du ikke rigtigt har taget stilling til spørgsmålet om at droppe ud og at du mest bare tager quizen for sjov som en overspringshandling fra det, du ellers var i gang med.

MÅNEDENS QUIZ

Vi statskunds-kabere er ellevilde med at tilegne os paratviden og brillere i Bezzerrizzer. Derfor indeholder Kandestøberen en månedens quiz, så du kan blive klogere på verden omkring dig og udfordre dine venner over frokosten i kantinen.

AF FREDERIKKE RAFN // frederikkerafnpetersen@gmail.com

& NIELS MUNKHOLM // nielsmunkholm@hotmail.com

AF NIELS WINTHER MUNKHOLM & FREDERIKKE RAFN //

<i>Fashion</i>	Hvad havde Magnus Millang rundt om halsen i afsnit to af Borgen?
<i>Ukraine</i>	Hvad svarede præsident Volodymyr Zelenskyy til USA's tilbud om at blive evakueret fra Kyiv?
<i>Månedens gåde</i>	Ved højlys dag kom en taxichauffør den forkerte vej gennem en ensrettet gade. Der var to politibetjente til stede, men de reagerede ikke. Hvorfor ikke?
<i>International politik</i>	Der er 9 lande, der i øjeblikket er i besiddelse af atomvåben eller har materiale til at bygge atomvåben. Hvilke?
<i>Kultur</i>	Hvad hedder den danske Oscarnominerede film?
<i>Vinter-OL</i>	Hvad gjorde det mandlige danske curlinglandshold under vinter-OL for at blive klar til deres kampe?
<i>Vladimir Putin</i>	Hvor var Putin udstationeret som KGB-agent, da muren faldt?
<i>Hvem vil være millionær?</i>	Hvilket europæisk land kommer man til, hvis man sejler stik øst fra New York? a) Norge b) Irland c) Frankrig d) Portugal
<i>Vinter-OL</i>	Hvad oplevede den finske langrendsløber Remi Lindholm, da han deltog i mændenes 50 km løb?
<i>Institut for Statskundskab</i>	Hvor mange flaskeøl per person var der købt ind til PF's nyligt overståede generalforsamling?

Svar på quizzen: Et Brøndbyhalsstørklæde – I need ammunition, not a ride – Taxichaufføren var til fods og overtrådte derfor ingen færdselslove – Rusland, USA, Kina, Frankrig, Storbritannien, Pakistan, Indien, Israel og Nordkorea – Flugt – De tog trapperne i stedet for elevatoren – Dresden, Østtyskland – Portugal – Fens frøs til is – 2 øl per person

MÅNEDENS MATRICE

Velkommen til Matricen, hele instituttets kulturelle hegemon! Selv den mest opdaterede statskundskaber kan umuligt danne sig en holdning til den enorme mængde indtryk og begivenheder, vi dagligt præsenteres for. Men frygt ej, for her finder du ud af, hvad du skal synes om verden denne måned.

AF OLUF Å HEYGUM BÆRENTSEN // olufhb@gmail.com

ART

PROL

GALT

GENIALT

Spøgelsler

Stem Player

Phoebe Bridgers på Roskilde

At sætte en ualmindelig høj standard for statsledere

Den her indskiftning

Fancy frysepizza

Nysgerrighed

Rihannas håndtattoos

Folk der har en aftale med kaninerne

Folk der hader katte

At shotgun en øl

Jack i GF

Folk der råber af andre

Folk der har stærke præferencer inden for ketchup

Indiana Jones

Mælkesnitter

